

Iitin seurakunta

Tilinpäätös 2022

Sisällys

I	Toimintakertomus	2
1	Yleiskatsaus.....	2
2	Hallinto	6
3	Henkilöstö	8
4	Jäsenmäärä.....	10
	Sisäinen valvonta.....	5 11
6	Talouden tunnusluvut.....	12
7	Seurakuntatalouskonsernin toiminta ja talous.....	13
8	Kirkkoneuvoston esitys tilikauden tuloksen käsittelyksi ja talouden tasapainottamistoimenpiteiksi..	13
II	Talousarvion toteutuminen	13
1	Käyttötalouden toteutuminen.....	14
	Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	2
3	Investointiosan toteutuminen	26
4	Rahoitusosan toteutuminen.....	27
III	Tilinpäätöslaskelmat	28
1	Tuloslaskelma	28
2	Rahoituslaskelma.....	29
3	Tase.....	29
IV	Tilinpäätöksen liitetiedot	30
1	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	30
2	Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	31
3	Tuloslaskelman liitetiedot	31
4	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	31
5	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	32
6	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	33
7	Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot	34
V	Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

I Toimintakertomus

1 Yleiskatsaus

Kansantalous on ollut monien haasteiden edessä koko 2020-luvun alun. Ensin koronapandemia rajoituksineen vaikutti maailmanlaajuisesti talouteen ja yhteiskuntien toimintaan vuosina 2020–2021 ja sitten, koronatilanteen alkuvuonna 2022 jo pääosin helpottaessa, Venäjä hyökkäsi Ukrainaan. Sota Euroopassa järkytti yleistä turvallisuudentunnetta ja toi uutta epävarmuutta talouteen. Hintojen voimakas nousu, energian hinnat ja saatavuus ovat vaikuttaneet monilla tavoin ja merkittävästi sekä yksityisten ihmisten että kaikkien yhteiskunnan toimijoiden elämään.

Toimintavuosi litin seurakunnassa toteutui lähes suunnitellusti vaikkakin sota Ukrainassa toi mukanaan uusia palvelutarpeita. Erilaiset koronarajoitukset vaikuttivat seurakunnan toimintaan vielä alkuvuoden ajan. Lähitapaamisiin ja -kokouksiin panostettiin kuluneena vuonna jälleen. Korona-aikana sovelletuista ja hyväksi havaituista toimintamalleista ei kuitenkaan ole luovuttu. Verkon kautta välitetään edelleen monenlaisia tilaisuuksia. Kaikilla ei ole mahdollisuuksia tai jaksamista saapua fyysisesti paikalle, jolloin verkossa toimintaan osallistuminen on hyvä vaihtoehto. seurakunnan kokoontuvan toiminnan osallistujamäärät eivät ole palautuneet vielä koronaa edeltävälle tasolle, vaikka asian hyväksi on työskennelty seurakunnassa pitkäjänteisesti. Kohonneet elinkustannukset ovat lisänneet diakonian tarvetta myös litin seurakunnassa.

Seurakunnan henkilöstöä kuormitti alkuvuodesta vielä koronasta johtuvat sairauslommat sekä toiminnan järjestäminen rajoitukset huomioiden. Sota Euroopassa huolestutti ihmisiä, mikä on lisännyt keskusteluavun tarvetta ja aiheuttanut huolta myös henkilöstössä itsessään. Seurakunnan henkilöstön työmotivaatio on kuitenkin hyvä ja töitä tehdään positiivisella asenteella. Toukokuussa keittäjäsiivoja irtisanoutui ja toimi jätettiin täyttämättä. Tehtävät jaettiin uudelleen vuokratyövoiman ja emäntäsiivojan kesken, jonka nimike muutettiin keittiövastaavaksi. Lastenhojaajalle lisättiin yksi työpäivä viikossa keittiötyötä. Lasten määrä kerhoissa oli vähenevä, joten toimi saatiin säilytettyä kokoaikaisena tällä tavalla. Syyskuussa vakituinen kanttori jäi virkavapaalle ja hänelle palkattiin sijainen vuoden 2023 syyskuuhun asti. Joulukuun alussa toimistos sihteeri siirtyi eläkkeelle ja toimi lakkautettiin. Tehtävät jaettiin uudelleen toimistonhoitajan, seurakuntamestarin ja taluspäällikön kanssa.

Kulunut vuosi oli myös seurakuntavaalivuosi. Seurakuntavaaliehdokkaita oli ehdolla aiempia vaaleja vähemmän ja äänestysprosentinkin laski edellisvaaleista ollen 12,9 prosenttia. litin seurakunnan taloudellinen tilanne on toistaiseksi vakaa. Taloudellinen tilanne on heikentynyt edellisestä vuodesta. Kuluneen vuoden tilikauden tulos oli 119.102,40 euroa alijäämäinen (-522.817 euroa, 2021). Vuonna 2021 muutettiin poistosuunnitelmaa, joka aiheutti suuren poistomäärän. Vuonna 2022 poistot ovat palautuneen vuoden 2020 tasolle, tosin kirkon valmistunut lämmitysjärjestelmän muutosinvestointi lisäsi poistojen määrää. Sitovat toiminnalliset tavoitteet saavutettiin pääosin kaikki.

Vaikka litin seurakunnan haasteena on aleneva jäsenkehitys, verotuloihin ei ennusteta suurta muutosta vielä lähivuosina. Tästä huolimatta tulevaisuuteen on syytä varautua ajoissa ja sopeuttaa niin toimintaa kuin talouttakin tulevia vuosia varten. Sopeuttamisessa tärkeinä työkaluina toimivat ennakoiva henkilöstösuunnittelu sekä huolella laadittu kiinteistöstrategia.

Epävarmoista ajoista huolimatta litin seurakunta katsoo avoimesti ja luottavaisesti tulevaisuuteen ottaen huomioon talouden realiteetit. Priorisoimme toimintaa ennakoiden ja teemme laajaa yhteistyötä muiden toimijoiden ja vapaaehtoisten kanssa, jotta seurakunnallinen toiminta on vireää litin alueella myös tulevaisuudessa.

Mikko Pelkonen
kirkkoherra

liris Mäenpää
taluspäällikkö

litin seurakunnan missio, visio, strategia

litin seurakunnan tehtävänä on toteuttaa kirkon tehtävää litissä. Tämä missio on lausuttu jo Jeesuksen antamassa kaste- ja lähetyksessä (Matt. 28:18–20). Seurakunnan voimassa oleva strategia on hyväksytty kirkkovaltuustossa vuoden 2018 lopulla, ja sen on tarkoitus hahmottaa seurakunnan toimintaa ja puitteita pidemmällä aikavälillä. Strategiakirja käsittää vuodet 2019–2026, ja se pitää sisällään sekä tiiviin että laavamman esityksen.

Koska vuosittain tapahtuvassa talousarvion laadinnassa katsotaan myös seuraavan kahden vuoden taloussuunnitelmaa, ei strategiaa ole tarkoitus päivittää erikseen. Myöhemmin on laadittu vielä seurakunnan kokonaisstrategian arvioihin pohjautuva kiinteistöstrategia (15.12.2021). Näiden strategioiden soveltamisessa käyttöön on jouduttu myös hankaluuksiin, kuten kuluneen vuoden aikana on huomattu. Se, mistä kiinteistöistä voitaisiin vaikkapa luopua kokonaan, on vaikea kysymys, johon ei ole seurakunnassa aina löydetty vastausta. Lisäksi on tärkeää panna merkille, että isoissa investoinneissa, kuten kirkon ja siunauskappelin lämmitysjärjestelmien uudistuksissa menot syntyvät lyhyenä aikana, mutta seurakunnan toimintamahdollisuuksia tukevat säästöt vasta pitkän ajan kuluessa. Kiinteistöratkaisujen sovittaminen taloudellisiin ja toiminnallisiin näkökulmiin on haaste, johon päätöksenteossa joudutaan jatkossakin kiinnittämään huomiota.

Muut pidemmän aikavälin suunnitelmaan sisältyvät strategiset valinnat ovat:

- Kevennämme hallintoa osana seurakunnan toimintaa. Tämä vaatii uutta asennoitumista niin luottamushenkilöiltä kuin työntekijöiltäkin.
- Maallistuvassa yhteiskunnassa tarvitaan rohkeaa todistusta, ja toisaalta ympäröivän elämän syvällistä ymmärtämistä. Näiden kahden näkökulman yhdistämisessä tarvitaan kaikkien seurakuntalaisten, luottamushenkilöiden, vapaaehtoisten sekä työntekijöiden hyvää ja luottamuksellista yhteistoimintaa.
- Pyrimme säilyttämään litin seurakunnan itsenäisenä, mutta etsimme aktiivisesti hyviä yhteistyötapoja muiden seurakuntien kanssa, sekä rovakunnallisesti ja hiippakunnallisesti. Myös kunta ja muut paikalliset toimijat voivat nähdä seurakunnan luotettavana yhteistyökumppanina.

Strateginen näky, eli visio kuvaa sitä, millainen me toivoisimme litin seurakunnan olevan nyt ja tulevaisuudessa: ”Tavoitteenamme ja toiveenamme on, että litin seurakunnassa koetaan ja tarjotaan Kristuksen ystävyyttä erilaisissa tilaisuuksissa ja kohtaamisissa. Niin, että jokainen iittiläinen voisi kokea olevansa Kristuksen hyväksymä, rakastama ja lähettämä, riippumatta siitä, millaisessa elämäntilanteessa on, tai miten elämä on ihmistä kohdellut. Tunnustamme, että seurakunta ei menesty vain inhimillisen viisauden tai voiman varassa, vaan tarvitsemme

Kristuksen läheisyyttä, Pyhän Hengen rohkaisua ja Isän Jumalan läsnäoloa. Kolmiyhteiseen Jumalaan turvautuen voimme käydä ilolla ja rohkeudella myös tulevaan.”

Vastuu ympäristöstä

Seurakuntamme kantaa vastuuta ympäristöstä ja ympäröivästä yhteiskunnasta kaikessa toiminnassaan. Tavoittelemme ympäristödiplomia vuonna 2023, minkä vuoksi olemme perustaneet ympäristötyöryhmän ja valinneet ympäristövastaavaksi kiinteistötyöntekijän.

Päivitetävässä kiinteistöstrategiassamme kiinnitämme huomiota siihen, että kiinteistökantamme on ympäristöystävällistä eikä meillä ole kiinteistökantaa, joka ei ole toiminnan kannalta välttämätöntä. Tavoitteenamme on, että kiinteistötoimea ja maankäyttöä koskevaan päätöksentekoon on jatkossa aina sisällytetty myös ympäristövaikutusten arviointi. Öljylämpökohde litin kirkko on muutettu ilma-vesikiertoiseen lämpöpumppu järjestelmään kuluneena vuonna. Toinen öljylämpökohde litin kirkonkylän siunauskappeli muutetaan maalämpöön vuonna 2023. Priorisoimme strategiassamme kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet.

Seurakunnassa on pyritty siirtymään paperittomaan toimintaan kaikessa toiminnassa, missä se on mahdollista. Dokumentteja käsitellään ensisijaisesti sähköisessä muodossa. Jos dokumentteja joudutaan tulostamaan, ne tulostetaan mahdollisuuksien mukaan kaksipuolisina. Toimistossa käytetään ylijääviä papereita muistilappuina. Suosimme ympäristöystävällisiä elintarvikkeita. Pyrimme vähentämään yksittäispakkattujen tuotteiden käyttöä ja jätteen syntymistä. Syntyvät jätteet lajitellaan. Henkilökuntamme hyödyntää julkista liikennettä työssään aina kun se on mahdollista. Metsäomaisuus kuuluu PEFC-ryhmäsertifioinnin piiriin. Sertifioituissa metsissä käytetään menetelmiä ja toimintatapoja, jotka noudattavat standardien PEFC FI 1001:2009 ja PEFC FI 1002:2009 vaatimuksia kestävän metsätalouden edistämiseksi. Huolehdimme hiilijalanjälkemme pienentämisestä virkistys- ja luonnonsuojelualueiden kautta. Vuoden aikana aloitettiin litin kunnan kanssa yhteistyö virallisen uimarannan perustamiseksi seurakunnan maalle.

Lapsi- ja nuorisotoiminnassa panostamme ympäristökasvatukseen yhtenä osana kaikkea toimintaa. Kerromme kierrättämisen tärkeydestä ja käytämme mahdollisuuksien mukaan askarteluissa kierrätysmateriaaleja ja luonnosta kerättyjä materiaaleja. Liikumme lasten ja nuorten kanssa luonnossa ja kerromme, kuinka luonnossa tulee toimia. Leireille järjestetään myös yhteiskuljetus. Hankinnoissa kiinnitämme huomiota toimittajien ympäristöystävällisyyteen ja heidän harjoittamaansa ympäristöpolitiikkaan.

Lahjonnan ja korruption torjunta

Kiinnitämme huomiota lahjonnan ja korruption torjuntaan. Kirkkovaltuusto on hyväksynyt taloussäännön 26.9.2022, jossa § 28 mainitaan, että vieraanvaraisuus on huomaavaisuutta, jota osoitetaan seurakuntalaisia tai yhteistyötahoja kohtaan. Vieraanvaraisuudella, edustamisella, pyritään luomaan suhteita, vahvistamaan niitä tai esimerkiksi kiittämään yhteistyötahoja. Tämänkaltaisen vieraanvaraisuus kohdistuu aina seurakuntatalouden palkatun henkilöstön ulkopuoliseen tahoon. Edustamisessa ja vieraanvaraisuuden osoittamisessa ja vastaanottamisessa tulee soveltaa yhdenmukaisia periaatteita ja noudattaa kohtuullisuutta. Tavanomainen lahja voidaan antaa ulkopuoliselle yhteistyökumppanille merkkipäivän kunniaksi tai muissa erityistilanteissa. Viranhaltija tai työntekijä ei saa ottaa vastaan tai hyväksyä sellaista lahjaa, jolla pyritään vaikuttamaan tai joka on omiaan vaikuttamaan hänen toimintaansa palvelussuhteessa.

Keskeisimmät tapahtumat tilinpäätösvuonna

Alkuvuonna koronarajoitukset vaikuttivat vielä seurakunnan toimintaan. Jumalanpalveluksia striimattiin, ja kun kokoontumiset olivat jälleen mahdollisia, striimauksia jatkettiin noin kerran kuukaudessa. Huolta on herättänyt se, etteivät ihmiset ole oikein löytäneet takaisin kokoavan toiminnan piiriin. Merkittävää on ollut vastuuryhmien ja muiden sidosryhmien mukanaolo mm. jumalanpalvelusten järjestämisessä. SYKE-illat ovat olleet uusi, positiivinen toimintamuoto, joita järjestettiin kohtuullisen mukavalla osallistujajoukolla kuusi kertaa. Merkittävää on ollut edelleen seurakunnassa jatkunut raamattuopetus sekä Vuolenkoskelle virinnyt toiminta (perhekerho ja puuhapaja).

Kevättalvella seurakunnassa huomioitiin Ukrainan sodan syttyminen eri tavoin, mm. järjestämällä rukoustilaisuus seurakuntakeskuksen pihalla. Ja toukokuussa tehtiin seurakuntaretki Viroon. Diakonian juhluvuosi huomioitiin järjestämällä näyttely litin kirjastoon sekä juhlamessu kirkossa syyskuussa.

Kinkerit pidettiin seitsemällä kylällä ja pitkäperjantaina toteutettiin Haydnin Kristuksen seitsemän sanaa ristillä -teos litin kirkossa. Yhteisvastuu- ja lähetytlounaalle kokoonnuttiin myös ja seurakunnan yhteinen puurojuhla keräsi mukavasti yhteen seurakunnan eri toimintaryhmien jäseniä. Jouluaaton hartauksiin osallistui pitkästä aikaa taas kohtuullisen suuri joukko ihmisiä (369+65+134 hlöä).

Kasvatustyötä toteutettiin seurakunnassa jälleen monipuolisesti, myös yhteistyössä koulujen ja muiden tahojen kanssa. Yksittäisten työalojen tavoitteiden toteutumisesta saa parhaan kuvan niiden omista toimintakertomuksista seuraavilta sivuilta. Seurakunnan diakoniatyössä diakoniakontaktien määrä laski ollen 179 (216, 2021). Myös päiväkerholaisten määrä laski.

Kirkolliset toimitukset tilinpäätösvuonna

Kirkollisissa toimituksissa seurakunta kohtaa useimmin jäsenensä.

Toimitus	2022	2021	Muutos
Hautaan siunaaminen	102	112	-10
Vihkiminen	12	12	0
Kaste	40	33	+7

litin kaunis puukirkko on haluttu vihkikirkko, ulkopuolisia pareja vihittiin 16. Kastettujen määrä nousi vuoteen 2021 verrattuna noin 17,5 % kastettujen osuuden syntyneistä ollessa n. 95,2 %.

Talouden tilanne kuluneena vuonna

Suomen talouden tilanne

Talous toipui koronasta ennakoitua nopeammin, mutta Venäjän hyökkäys Ukrainaan muutti tilanteen. Talouden näkymät ovat heikentyneet kevään jälkeen. Talouskehitykseen vaikuttaa erityisesti Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan sekä kiihtynyt inflaatio. Työllisyystilanne on tästä huolimatta säilynyt hyvänä. Hinnat ovat nousseet laajalti, mutta erityisesti energian hinnan nousu ja energian riittävyys aiheuttavat huolta niin

Suomessa kuin muuallakin Euroopassa. Inflaatio oli joulukuussa 9,1 %. Nimellispalkkojen noususta huolimatta reaalityuloindeksi laski korkean inflaation seurauksena. Kirkollisverotilitysten yhteismäärä kasvoi 1,8 % ollen 928,5 milj. euroa.

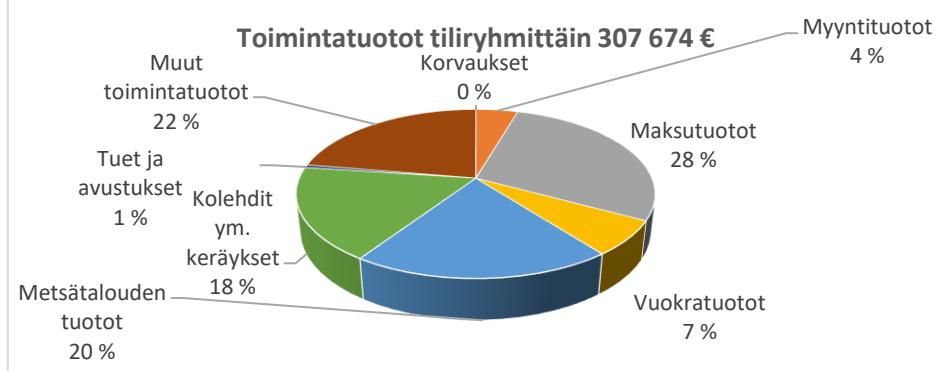
Vuonna 2022 kotimainen tuotanto kasvoi valtiovarainministeriön mukaan 2 %. Kasvun ennustetaan vuonna 2023 pysähtyvän, mutta kääntyvän jälleen vuonna 2024 noin 1,2 prosentin kasvuvauhtiin. Nimellisansioiden ennustetaan lisääntyvän noin 3 prosenttia vuosina 2024 ja 2025. (Lähde: [VM 20.12.2022](#))

Seurakunnan talous

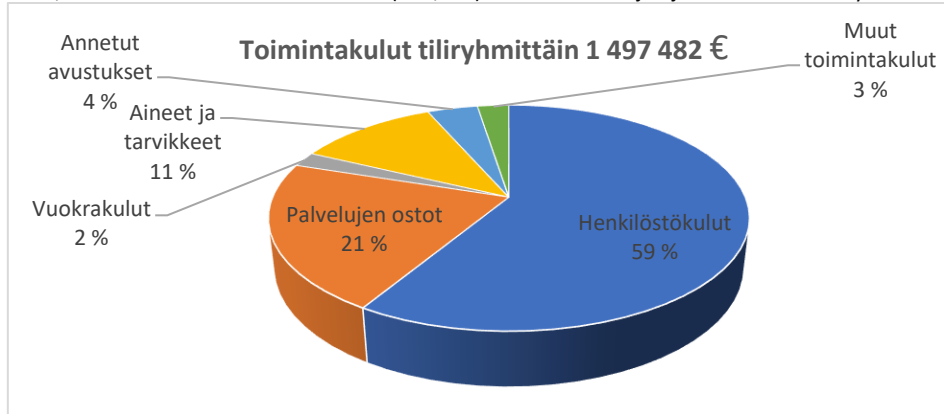
litin seurakunnan tilikauden tulos on 119.102,40 euroa alijäämäinen. Tuloslaskelma sisältää kertaluonteisena eränä tontin myynnistä saadun myyntitulon 68.000 €. Alijäämän syntymiseen vaikutti sijoituksista tehdyt arvonalentumiset, joita oli yhteensä 93.185,26 euroa.

Kirkollisverotulot toteutuivat talousarvioon verrattuna 98,6 %:sti.

Toimintatuotot olivat 307.674,42 euroa ja ne olivat kasvaneet edellisvuoden tasosta kertaluontoisen erän vuoksi. Toimintatuotoista vuokratuotot kasvoivat vähän, maksutuottoja kertyi edellisvuotta enemmän. Toimintatuottojen jakauma on esitetty alla olevassa kaaviossa.

Toimintakulut olivat 1 497 482,32 euroa ja ne kasvoivat edellisvuodesta yhteensä 66 556,76 euroa. Esimerkiksi henkilöstökuluissa kasvua oli 18 492,86 euroa (+2,1 %), palveluiden ostoissa 39 142,82 euroa (+13,9 %) ja tavaraostoja oli 8 458,97 euroa edellisvuotta enemmän (+5,2 %). Avustuksia annettiin 11 235,99 euroa edellisvuotta enemmän (+22,8 %). Toimintamenojen jakauma on esitetty alla olevassa kaaviossa.

Kirkollisverojen tuotto oli 1,2 miljoonaa euroa, mikä on 35 136 euroa (+ 2,9 %) enemmän kuin vuonna 2021. Kirkollisverotuottojen osuus kokonaistuloista oli 72,6 %. Valtionrahoitusta saatiin 131 112 euroa, mikä on 7,6 % kokonaistuloista. Verotuskuluja maksettiin 18 054 euroa ja Kirkon rahastomaksuja 98 804 euroa – nämä summat olivat lähes edellisvuoden tasolla. Rahoitustuottoja saatiin 62 234,67 euroa, mikä on 5 088,34 euroa enemmän kuin vuonna 2021. Vuosikatetta kertyi 37 775 euroa. Tilikaudelle kohdistuneet poistot olivat 185 359 euroa. Seurakunnan rahavarat vähenivät 162 tuhatta euroa ja olivat vuoden lopussa yhteensä 1,3 miljoonaa euroa. Summa ei sisällä testamentti- ja lahjoitusrahastojen varoja, jotka olivat 737 971 euroa.

Suunnitelut investoinnit toteutuivat osittain. Suurin investointi oli litin kirkon lämmitysjärjestelmän muutos 263 097 euroa, josta vuoden 2022 osuus oli 137 320 euroa. Lisäksi aloitettiin kirkonkylän siunauskappelin lämmitysjärjestelmän suunnittelu 35 355 euroa ja perustettiin sirottelualue Uudelle hautausmaalle 6 480 euroa sekä aloitettiin seurakuntakeskuksen vesikourujen kunnostus 6843 euroa. Toteutumatta jäi Heinlahden leirikeskuksen saunan ja mökkien kattojen katteen uusiminen (65 000 euroa) ja Kirkonkylän siunauskappelin pergolan korjaus (30 000 euroa).

Tilikauden päättymisen jälkeen ei ole tapahtunut sellaisia olennaisia toiminnan tai talouden muutoksia, joilla olisi vaikutusta litin seurakuntaan ja joita ei olisi vuoden 2023 talousarviossa huomioitu. **Kirkkovaltuusto on päättänyt kokouksessaan 26.9.2022 § 29**, että talousarvion 2023 valmistelun yhteydessä puolet verotusjärjestelmän muutoksen litin seurakunnalle tuottamasta noin 40 000 euron verotulojen lisäyksestä varataan diakoniatyön kautta avustuksiin elintarvikkeiden ja energian hintojen nousun aiheuttamista taloudellisista vaikeuksista kärsiville ihmisille ja perheille tulevan talven ja kevään 2023 aikana myöhemmin kirkkoneuvostossa tarkennettavilla perusteilla. Tätä määrärahaa ei ole sisällytetty erikseen talousarviolukuihin 2023. Verotulojen kertymistä vuonna 2023 seurataan kuukausittain verraten vuoden 2022 kertymiin, mikäli ylitystä syntyy, niin diakoniatyölle osoitetaan tarvittava lisämääräraha avustustoimintaan.

Toiminnan ja talouden tarkastelu tuloperustan muutosten valossa:

Seurakunnan talouden suunta ei ennusteiden mukaan ole lähivuosina olennaisesti heikkenemässä, mutta talouden sopeuttamista tehdään ennakoitujen. Jäsenmäärän lasku on vaihdellut viime vuosina 1,8–2,2 prosentin luokkaa ja saman tason arvioidaan jatkuvan. Jäsenmäärän laskuun vaikuttaa voimakkaasti jäsenistön ikääntyminen ja alueen muuttotappio. Nuoret muuttavat opintojen vuoksi suuriin kaupunkeihin eivätkä välttämättä palaa kotiseudulle.

Viime vuosien kirkollisverotulot ovat olleet varsin vakaat eikä verotuloihin ennusteiden mukaan aivan lähivuosina odoteta muutosta. Sote-/verotusuudistuksen vuoksi tekemättä jätetty kirkollisveroprosentin alentaminen 0,05 prosentilla voi vaikuttaa ensi vuoden verotulokertymään.

Verotulokehityksestä on enemmän tietoa kohdassa Verotulot ja valtion rahoitus. Verotulojen ennustetaan euro määräisesti kasvavan vuoteen 2030 mennessä 58.000 euroa, +0,1 %. Toiminnan järjestäminen tuloennusteen valossa, ottaen huomioon mm. saman aikajakson inflaatiokehityksen ja kohonneet energiahinnat, edellyttää toimintojen priorisointia ja kiinteistökontaan kohdistuvia valintoja. Iitin seurakunnan taloutta on jo sopeutettu usein eri tavoin. Maa-alueita on myyty, puunmyyntituloja kartutettu ja metsiä muutettu luonnonsuojelualueiksi. Iitin seurakunnan kiinteistöstrategian mukaan vuonna 2023 on aikomus luopua kirkonkylän seurakuntatalosta. Henkilöstökuluissa saavutettiin säästöjä, kun toimistosihteerin eläköidyttyä toimi jätettiin täyttämättä. Vapaaehtoisia on pyritty aktivoitu mukaan toimintaan. Kiinteistöjen ylläpito ja niiden kulttuuriperinnön vaaliminen vaativat ammattiosaamista, mitä pienessä seurakunnassa ei yleensä ole, mutta kiinteistötyöntekijän ja seurakuntamestarin ammattitaitoa on käytetty suunnittelussa ja Basis-rekisterin ylläpidossa ansiokkaasti.

Toiminnan ja talouden tarkastelu Kriisiytyvän seurakunnan mittarien valossa:

Kriisiytyvän seurakunnan mittareista Iitin seurakunnassa ei toteutunut vuonna 2022 mikään asetettu mittari. Vuosien 2021 ja 2022 alijäämäinen tilikauden tulos. Mittari 1 ei kuitenkaan toteudu, koska vuosi 2021 oli poistosuunnitelman muutoksen vuoksi poikkeuksellinen sekä kirkollisveroprosentti on alle 2. Positiiviseen tilikauden tulokseen pyritään vähällä käytöllä olevista kiinteistöistä luopumalla ja henkilöstön määrää tarkastelemalla. Toimistosihteerin tehtävä jätettiin vuonna 2022 täyttämättä työntekijän eläköityessä ennen aikaisesti. Tavoitteena on myös vuosien 2023–2024 aikana saada myytyä seurakunnan omistuksessa oleva Iitin kirkonkylän seurakuntatalo sekä Vuolenkosken seurakuntakoti.

Kriisiytyvän seurakunnan toiminnan ja hallinnon mittarit	Seurakuntatalouden tilanne v. 2022
1. Seurakunnan yhteiskunnalliset tehtävät <ul style="list-style-type: none"> Puutteet hautaus-toimen tai hautausmaan ylläpitotehtävien hoidossa. Epäkohdat kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitotehtävien hoidossa. Puutteellisuudet kirkonkirjojen ja väestötietojärjestelmään liittyvien tehtävien hoidossa. 	Hautaus-toimen ja hautausmaan ylläpitotehtävien resurssit ovat riittävät.
1. Seurakunnan hallinto ja viranomaistoiminta <ul style="list-style-type: none"> Toimielinten kokoonpanoon ja toimivuuteen liittyvät ongelmat Hallintomenettelyn puutteellisuudet 	Hallintoa ja viranomaistoiminta on järjestetty asiallisesti. Toimivuuteen ja hallintomenettelyihin liittyviä haasteita on kehitetty parempaan suuntaan uusimalla ohje- ja johtosääntöjä sekä pitämällä kirkkovaltuuston iltakouluja. Toiminnallisen näkökulman huomioimiseen ja kuulemiseen tulee panostaa päätöksenteossa.
2. Seurakunnan toimintaorganisaatio <ul style="list-style-type: none"> Perustehtävien (KL 4:1) mukaisen toiminnan ylläpidon ilmeiset puutteet ja laiminlyönnit Seurakunnan jäsenmäärä on laskenut viimeisten viiden vuoden aikana 15 % ja on arviointihetkellä alle 2000 jäsentä Jäykkä, lokeroitunut, eristäytynyt ja/tai uusiutumiskyvytön toimintakulttuuri 	Perustehtävät on hoidettu hyvin. Jäsenmäärä on laskenut 9,3 % viiden vuoden aikana ja on arviointi hetkellä 4998 jäsentä. Toimintakulttuuria on parannettu lisäämällä some-yhteistyötä ja tiedotusta eri kanavilla sekä striimattujen tilaisuuksien muodossa.
3. Johtaminen seurakunnassa <ul style="list-style-type: none"> Johtamisen heikkoudet Johtamista tukevat strategiset linjaukset, kuten toimintasuunnitelma, seurakunnan strategia/toimintalinjaus/missio/visio, kiinteistöstrategia, henkilöstösuunnitelma, koulutussuunnitelma tai valmiussuunnitelma puuttuvat Puuttamattomuus seurakunnan operatiivisessa johtamisessa esiintyviin pitkäaikaisiin ongelmiin Haluttomuus yhteistyöhön lähiseurakuntien, rovastikunnan muiden seurakuntien ja/tai tuomiokapitulin kanssa. 	Johtamisen kehittämistä on edistetty koulutuksin. Johtamista tukevat strategiset linjaukset ovat kunnossa ja osa päivityksen kohteena. Operatiivinen johtaminen on jämäköitynyt, eikä pitkäaikaisia haasteita ole ilmennyt. Yhteistyötä tehdään aktiivisesti rovastikuntaverkoston, tuomiokapitulin ja muiden seurakuntien sekä yritysten kanssa. Edelleen tulee korostaa luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden omaa roolia niin, että ne tukevat toisiaan.
4. Seurakunnan henkilöstö <ul style="list-style-type: none"> Henkilöstön määrä Henkilöstön työhyvinvoinnissa on toistuvia ongelmia Ongelmat riittävän henkilöstön määrässä ja rekrytoinnissa työaloittain tarkasteltuna. 	Vakinaisen henkilöstön määrä on 15. Henkilöstön hyvinvointiin panostetaan vuosittaisin koulutuksin, työnohjauksin, kuntoutuksin ja virkistystoiminnan kautta. Haasteita rekrytoinnissa on ilmennyt lähinnä kiinteistö- ja kirkonpalvelustyön osalla.

Kriisiytyvän seurakunnan talouden mittarit

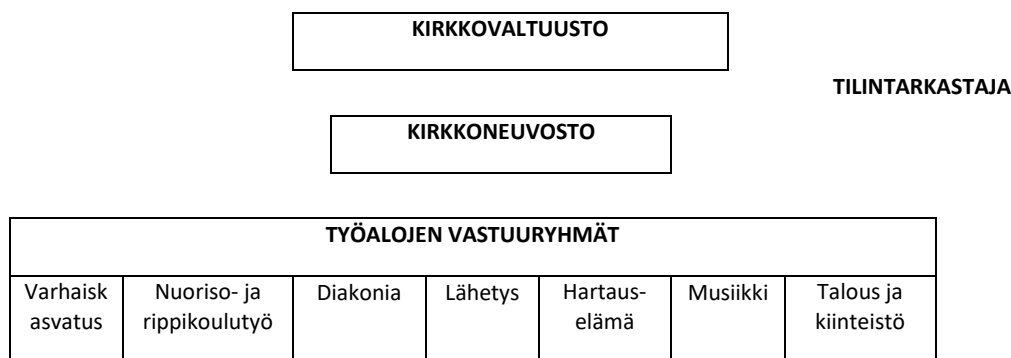
2022

1. Tilikauden tulos ilman kertaluonteisia eriä on negatiivinen kolmena peräkkäisenä vuotena taikka viimeisen tilikauden tulos on negatiivinen ilman kertaluonteisia eriä ja kirkollisveroprosentti on 2,0 tai korkeampi.	Tilikauden tulos ilman kertaluonteisia eriä on 93 885 euroa alijäämäinen. Vuoden 2021 alijäämä oli poikkeuksellinen poistosuunnitelman muutoksen vuoksi. Vuoden 2020 tulos oli ylijäämäinen 55 212 euroa. Kirkollisveroprosentti on ollut vuodesta 2002 asti 1,65.
--	--

2. Seurakunnan taseessa oleva edellisten tilikausien yli/alijäämä luku on tilinpäätöksen perusteella menossa alijäämäiseksi, eikä sen kattamista seuraavan kolmen vuoden aikana voida laskelmin osoittaa ilman kertaluontoisten erien tai metsänhoitosuunnitelman ylittävän myynnin toteuttamista.	Taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää 623 026,47 euroa.
3. Maksuvalmius on alle 90 päivää, tai maksuvalmius heikkenee kolmena peräkkäisenä tilikautena.	Maksuvalmius on 275 päivää.
4. Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista kasvaa kolmena peräkkäisenä vuonna.	Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista on ollut laskeva ollen 58 %.

2 Hallinto

litin seurakunnan hallinto-organisaation rakenne:

Hallintoelinten jäsenet 2019–2022

KIRKKOVALTUUSTO

Kirkkovaltuusto on seurakunnan ylin päättävä toimielin. Kirkkovaltuusto on delegoinut päätösvaltaansa kirkkoneuvostolle erillisillä määräyksillä. Kirkkovaltuuston puheenjohtajaksi vuosiksi 2019–2022 on valittu Veikko Ikonen ja varapuheenjohtajaksi Esa Lehtinen.

Kirkkovaltuusto kokoontui vuoden aikana 3 kertaa.

Kirkkovaltuuston jäsenet ja heidän kokouksiin osallistumiskertansa on lueteltu alla.

Kirkkovaltuuston jäsenet:

Aalto Lilli	3/3	Niinipuu Maria	3/3
Ikonen Veikko	3/3	Nuutinen Harri	2/3
Jaakola Pasi	2/3	Pasila Olli	3/3
Kausalainen Marja	3/3	Pasonen Jarno	1/3
Lehtinen Esa	3/3	Pethman Raili	3/3
Leino Eira	1/3	Saarelma Markku	3/3
Lonka Hannu	2/3	Similä Pauli	0/3
Matilainen Päivi	3/3	Viitala Leena	3/3
Metsäpelto Eila	3/3	Väinölä Hannu	3/3
Mikkola Timo	3/3		

Kirkkovaltuusto on kertomusvuoden aikana käsitellyt kolmessa kokouksessaan kirkkolain edellyttämät asia, joita ovat seurakunnan toimintakertomuksen hyväksyminen, tilinpäätöksen vahvistaminen ja vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille sekä vahvistanut kirkkovaltuuston työjärjestyksen. Lisäksi kirkkovaltuusto vahvisti kirkollisveroprocentiksi 1,65 vuodeksi 2023. Hyväksyi vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023–2025 toiminta- ja taloussuunnitelman sekä litin kirkon lämmitysjärjestelmän muutostyön taloudellisen loppuselvityksen. Päätti toimituspalkkiosuosituksen käyttöön otosta ja suoritti seurakuntavaalien 2022 valmistelut. Myönsi lisämäärärahan kirkon porttien uusimiseen, keskusteli Vuolenkosken seurakuntakodin tilanteesta ja päivitti taloussäännön ja vastuuryhmien toimintasäännön. Käsittelee valtuustoaloitteen 26.9.2022 sekä myönsi lisämäärärahan investointisuunnitelmaan 2022. Myöntänyt eron luottamushenkilöille ja valinnut vastuuryhmiin ka kirkkovaltuustoon uusia jäseniä. Suorittanut piispanvaalin maallikkoedustajien valinnan.

Aloitteet 2022

Luottamushenkilöt tekivät yhden aloitteen: tulevien seurakuntavaalien jälkeen valittavaa kirkkoneuvostoa kehoitetaan nimeämään itselleen avuksi ryhmän/valmistelu-elimen kiireellisissä ja hankalissa tapauksissa olemaan johtavien viranhaltijoiden tukena. Tähän ”johtoryhmään” kuuluisivat asema perusteisesti: kirkkoherra, talouspäällikkö, valtuuston puheenjohtajat ja kirkkoneuvoston varapuheenjohtaja, aloite annettiin kirkkoneuvostolle valmisteltavaksi. Aloite käsitelty 29.11.2022 kirkkoneuvoston kokouksessa ja annettu kirkkovaltuustolle tiedoksi 12.12.2022.

KIRKKONEUVOSTO 2021–2022

Kirkkoneuvosto johtaa seurakunnan käytännön toimintaa ja hallintoa sekä toimii kirkkovaltuuston valmistelu- ja täyttöönpanoelimenä. Kirkkoneuvoston apuna toimivat esittelevät virkamiehet kukin vastuualueellaan. Vuosiksi 2021–2022 valittu kirkkoneuvosto kokoontui vuoden aikana 10 kertaa. Kirkkoneuvoston jäsenet ja heidän kokouksiin osallistumiskertansa on lueteltu alla.

Kirkkoneuvoston jäsenet:

Pelkonen Mikko, kirkkoherra, pj.	10/10
Aalto Lilli	10/10
Matilainen Päivi	9/10
Metsäpelto Eila	10/10
Mikkola Timo	9/10
Niinipuu Maria	10/10
Nuutinen Harri, varapj.	8/10
Pasila Olli	10/10
Saarelma Markku	8/10

Kirkkoneuvoston keskeisimmät päätökset:

Kirkkoneuvosto on valmistellut kaikki kirkkovaltuustolle esiteltävät asiat (tilinpäätös 2021, veroprosentti vuodeksi 2023, talousarvio vuodeksi 2023 sekä toiminta- ja taloussuunnitelma vuosiksi 2023–2025, siunauskappelin lämmitysjärjestelmän muutos), käsitellyt ja hyväksynyt vuoden 2023 koulutussuunnitelman, vuoden 2022 lomasuunnitelman, tehtävälueiden toimintakertomukset vuodelta 2021 sekä huolehtinut kirkkovaltuuston päätösten täytäntöönpanosta. Käsitellyt kirkkoneuvoston 25.3.2019 aloitteen, 19.7.2021 aloite 1, 19.7.2021 aloite 2, 19.7.2021 aloite 3 ja kirkkovaltuuston 15.12.2021 aloitteen. Hyväksynyt litin seurakunnan hankintaohjeen ja litin seurakunnan tietosuojapolitiikan. Päätännyt Kirkon ympäristödiplomin hakemisesta. Solminut sopimuksia maanvuokrauksesta ja käsitellyt henkilöstöasioita.

Aloitteet 2022

25.4.2022 Seurakuntakeskuksen tiloissa olevan partiokolon sisustamisesta kolomaisemmaksi. Aloite käsiteltiin kirkkoneuvoston kokouksessa 27.2.2023.

Muut toimikunnat ja työryhmä

Suhteellisten vaalien vaalilautakunta 2019–2022

3 varsinaista jäsentä ja 3 varajäsentä

Yhteistyötoimikunta 2022–2025

Työsuojelupääällikkö (työnantajan edustaja), työsuojeluvaltuutettu, Juko ry:n luottamushenkilö, Kirkon alat ry:n luottamushenkilö (työntekijöiden edustajat).

Kirkon lämmitysjärjestelmän muutoksen rakennustoimikunta 2021–2022

Lehtinen Esa pj. ja 3 jäsentä

Siunauskappelin lämmitysjärjestelmän muutoksen rakennustoimikunta 2022

Saarelma Markku, pj. ja 5 jäsentä

Ympäristötoimikunta 2022

Saarelma Markku, pj. ja 12 jäsentä

Vastuuryhmät

Varhaiskasvatus	Nuoris- ja rippikoulutyö	Diakonia	Lähetys	Hartauselämä
Aalto Lilli (pj)	Nuutinen Harri (pj)	Viitala Leena (pj)	Harve Eila (pj)	Nordman Kristiina (pj)
4 jäsentä	4 jäsentä	5 jäsentä	4 jäsentä	4 jäsentä

Musiikki

Tuomala Eeva (pj.)
5 jäsentä

Talous ja kiinteistö

Metsäpelto Eila (pj)
5 jäsentä

Tilintarkastusyhteisö 2019–2022

KPMG Oy Ab (tilintarkastusyhteisö) vastuullinen tilintarkastaja vuoteen 2022 asti Outi Koskinen ja Esko Säilä varatilintarkastaja.

3 Henkilöstö

Seurakunnassa työskenteli 31.12.2022 yhteensä 16 henkilöä. Vakituksessa palvelussuhteessa oli 16 henkilöä, joista 15 olivat kokoaikaisia. Osa-aikaista henkilöstöä oli yksi. Vakituksista naisia oli 13 ja miehiä 3. Määräaikaisissa työsuhteissa työskenteli 1 henkilö, joka oli nainen. Vuodesta 2021 henkilöstön määrä väheni kahdella työntekijällä ja palkattiin yksi määräaikainen sijainen.

Henkilöstön määrä tehtäväryhmittäin

Pääluokka	2022	2021
hallinto	2	3
seurakunnallinen toiminta	10	10
hautaus toimi	1	1
kiinteistötoimi	3	3
yhteensä	16	17

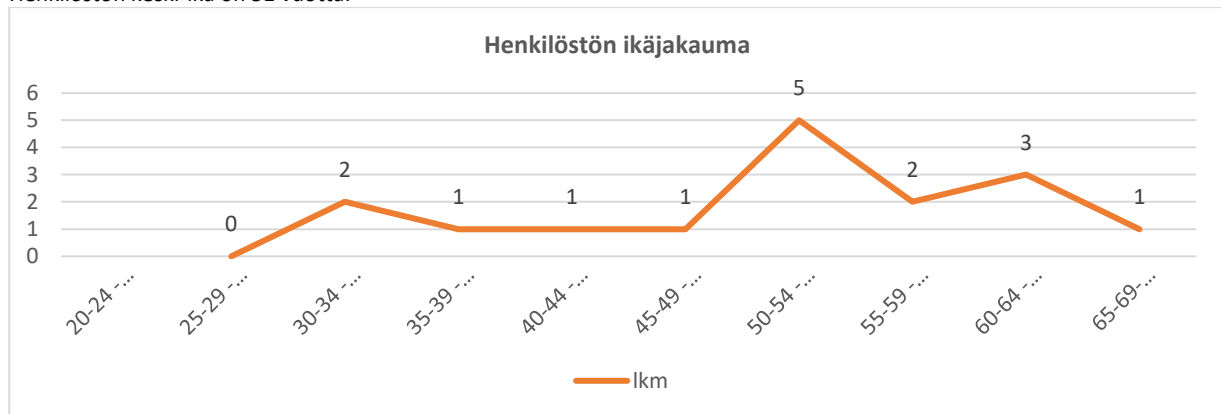

Henkilöstön määrä työaloittain

	2022	2021
Seurakuntapapisto	3	3
Kirkkokuusikot	2	1
Diakoniatyöntekijät	2	2
Nuorisotyöntekijät	2	2
Varhaiskasvatuksen työntekijät	1	1
Muut seurakuntatyöntekijät	0	0
Hallinto- ja toimistotyöntekijät	2	3
Hautausmaatyyöntekijät	2	2
Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyöntekijät	2	3
Muut työntekijät	0	0
Yhteensä	16	17

Henkilöstön ikäjakauma

Henkilöstön keski-ikä on 51 vuotta.

Henkilöstön vaihtuvuus

Kuluneen vuoden aikana henkilöstössä tapahtui muutoksia. Perhevapaalla oli yksi työntekijä, jolle palkattiin sijainen. Yksi henkilö irtisanoutui ja yksi jäi eläkkeelle, uusia työntekijöitä ei palkattu, vaan toimet lakkautettiin.

Henkilöstökulut

Tilikausi	2022	2021	2020
	Debet/kredit	Debet/kredit	Debet/kredit
	EUR	EUR	EUR
Palkat ja palkkiot	-726 729,86	-700 985,12	-731 944,89
Eläkekulut	-147 506,58	-145 971,19	-152 133,92
Muut henkilösivukulut	-26 133,01	-20 599,81	-18 815,48
Saadut henkilöstökorvaukset	21 448,56	7 039,10	33 442,57
Muut henkilöstökulujen oikaisut (+/-)	0,03	99,99	103,70
Aktivoidut palkat, eläke- ja henkilösivukulut	-214,42		276,84
YHTEENSÄ	-878 909,89	-860 417,03	-869 071,18

Matka-, majoitus- ja ravitsemuskulut	-16 662,94	-13 334,10	-13 446,38
Koulutus- ja koulutusmatka, majoitus- ja ravitsemuskulut	-4 427,91	-2 527,61	-2 019,71
Työterveyshuolto	-2 820,65	-3 615,35	-4 035,90
Työssä jaksaminen (työnohjauspalvelut + liikuntasetelit)	-2 923,57	-1 975,56	
YHTEENSÄ	-26 835,07	-21 452,62	-19 501,99

Työssä jaksamiseen (työnohjauspalvelut + liikuntasetelit) käytettiin 2 923,57 euroa.

Henkilöstön koulutus

Henkilöstökoulutus toteutui suunnitellusti kattuen kaikki työntekijät.

Työterveyshuolto ja sairauspoissaolot

Sairauspoissaolojen määrä oli 376 päivää, kun määrä vuonna 2021 oli 203 päivää ja vuonna 2020 jopa 484 päivää.

Sairauspoissaolojen määrä on viime vuosina ollut vaihteleva. Henkilöstön työterveyshuollosta on sopimus Työterveys Wellamon kanssa. Sopimus on voimassa vuoden 2022 loppuun.

Työhyvinvointi

Henkilöstölle järjestettiin kaksi virkistyspäivää. Keväällä Kalmusaaressa litissä ulkoilun ja liikunnan merkeissä sekä syksyllä Kotkassa Maretariumissa ja Merikeskus Vellamossa, joka painottui työhyvinvointiin ja yhteistyötaitojen kehittämiseen. Henkilökunnan hyvinvointiin panostetaan myös tarjoamalla henkilöstön käyttöön Epassi 200 euroa/vuosi. Henkilöstön hyvinvointia tiedustellaan vuosittain järjestettävällä työilmapiirikyselyllä.

Henkilöstökulut suhteessa verotuloihin

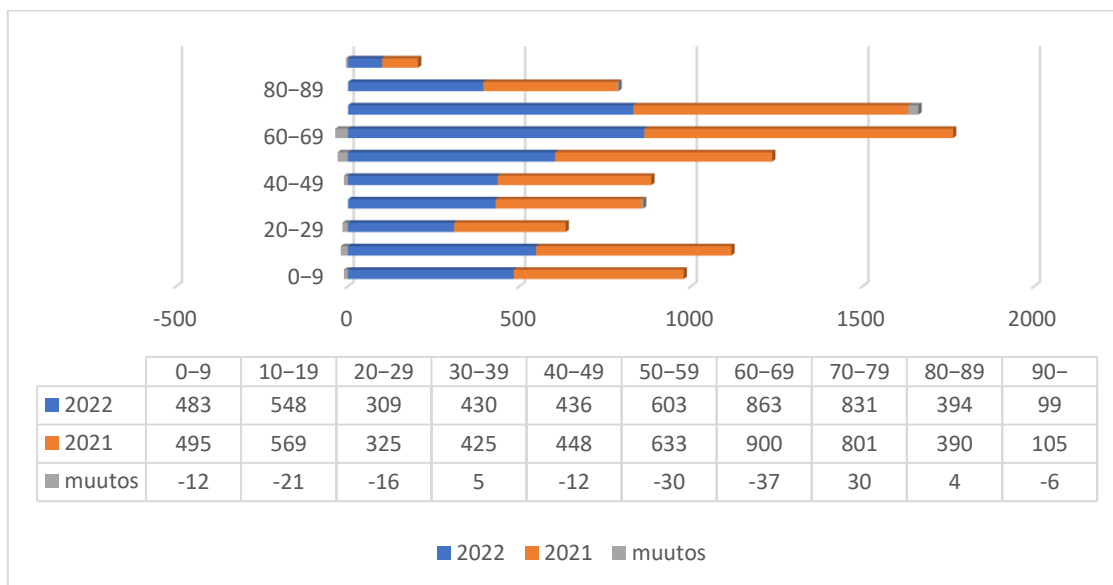
	2022	2021	2020
Henkilöstökulut	878 909,89	-860 417,03	-869 071,18
Verotulot	1 244 579,64	-1 209 443,58	-1 241 967,01
Henkilöstökulujen osuus verotuloista	70,6 %	71,1 %	69,9 %

Henkilöstökulujen määrä on ollut viime vuosina vaihteleva, johtuen runsaista työntekijä vaihdoksista ja sijaisuuksista.

Henkilöstökulut ovat nousseet 18 492,86 euroa vuodesta 2021 vuoteen 2022 ja henkilöstökulujen osuus verotuloista on laskenut 0,5 prosenttia.

4 Jäsenmäärä

Jäsenten ikärakenne ja vuosimuutos

Kastetut	39
Kuolleet	86
Liittyneet	20
Eronneet	44
Muuttoliike (+/-)	-24
Jäsenmuutos yhteensä	-95
Jäsenet 31.12.2021	5091
Jäsenet 31.12.2022	4996

Jäsenennuste seuraavan 10 vuoden aikana

	Jäsenet, henk.	Muutos vuodesta 2021, henk.	Muutos vuodesta 2021 %	Kirkkoon kuuluvuus, %
2022	5 001	-90	-1,8	76,8
2023	4 912	-179	-3,5	76,1
2024	4 828	-263	-5,2	75,4
2025	4 746	-345	-6,8	74,7
2026	4 660	-431	-8,5	73,9
2027	4 584	-507	-10,0	73,3
2028	4 506	-585	-11,5	72,6
2029	4 431	-660	-13,0	71,9
2030	4 358	-733	-14,4	71,3
2031	4 286	-805	-15,8	70,6

5 Sisäisen valvonta**Sisäisen valvonnan järjestäminen**

litin seurakunnan kirkkoneuvosto vastaa litin seurakunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä. Johtavat viranhaltijat huolehtivat sisäisen valvonnan toimeenpanosta omalla vastuualueellaan. Sisäisen valvonnan vastuu on kaikilla toimielimillä ja työntekijöillä. Sisäistä valvontaa ovat kaikki organisaation sisäiset menettely- ja toimintatavat, joilla pyritään kohtuullisella varmuudella varmistamaan, että seurakunnan toiminta ja hallinto on hoidettu asiallisesti, avoimesti, tuloksellisesti, laadukkaasti ja lainmukaisesti. Tilintarkastaja antaa lausunnon siitä, onko sisäinen valvonta järjestetty asianmukaisesti.

litin seurakunnassa on olemassa 8.12.2008 hyväksytyt seurakunnan sisäisen valvonnan ohjeet, jotka on valmisteltu Kirkkohallituksen vuonna 2004 antamien ohjeiden mukaisesti henkilöstön ja luottamushenkilöiden yhteistyönä. Seurakunnassa on 26.9.2022 hyväksytty uusi taloussääntö, joka on päivitetty Kirkkohallituksen uuden taloussääntömallin (yleiskirje 19/2022) mukaisesti. Taloussäännössä on määryksiä toiminnan ja talouden suunnitteluun, talousarvion laatimiseen ja täytäntöönpanoon, omaisuuden hoitoon, kirjanpitoon sekä tilinpäätökseen liittyen.

Kirkkoneuvoston ohjesääntö on uusittu vastaamaan nykyistä organisaatiota. Viranhaltijapäätökset on annettu tiedoksi ja toimenpiteitä varten kirkkoneuvostolle. Kirkkoneuvosto ei ole käyttänyt otto-oikeuttaan tehtyihin viranhaltijapäätöksiin. Laskujen ja tositteiden hyväksymismenettelystä on ohjeet. Kassavarojen käsittelystä on erilliset ohjeet.

Lahjojen antamisessa, saamisessa, vieraanvaraisuudessa ja korruption torjunnassa noudatettavat periaatteet on linjattu kirkkoneuvoston ohjesäännössä.

Riskien hallinnan järjestäminen

Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä. Riskienhallinnan tulee perustua järjestelmälliseen ja dokumentoituun toimintatapaan. litin seurakunnassa on tehty vuosittainen riskikartoitus lokakuussa 2022. Kartoituksessa on arvioitu seurakunnan strategisia, toiminnallisia ja taloudellisia riskejä.

Riskienhallintatoimenpiteitä on vuoden aikana tehty seuraavasti:

- Kiinteistöt: Seurakunnan kiinteistöihin on päivitetty pelastussuunnitelmat ja kiinteistöihin on lisätty ja uusittu kameravalvontaa. litin puukirkossa on siirrytty käyttämään kattokruunuissa led-kynttilöitä. Suunnitelma pyhäinpäivän kynttilöiden määrä vähentämiseksi on valmisteilla.
- Esineet: Seurakunta on aloittanut vuonna 2022 kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kirkollisen esineistön inventoinnin. Kirkon arvokkaimmille esineille on määritelty pelastusluokka ja esineet on huomioitu pelastussuunnitelmassa.
- Henkilöstö: Henkilökunnan työterveyshuollon toteuttaa Työterveys Wellamo Oy. Varhaisen tuen malli on käytössä ja työpaikkakäyntejä ja -selvityksiä tehdään sopimuksen ja tarpeen mukaan.
- Lainat ja sijoitukset: litin seurakunnalla ei ole lainaa. Sijoitukset tehdään kirkkoneuvoston 10.8.2022 hyväksymän rahavarojen sijoitussuunnitelman mukaan vain kohteisiin, joissa riskit ovat pienet ja rahavarojen pääoma-arvo säilyy. Sijoitussuunnitelman laadinta on aloitettu Kirkkohallituksen eläkerahaston sijoitusyksikön ohjeistuksen mukaisesti.
- Tietohallinto ja tietosuojat ja -turva: litin seurakunnan tietohallinnon palvelut hankitaan Lahden IT-alueelta, jolla on tekninen vastuu tietosuojasta. IT-alue hankkii ja ylläpitää käytettäviä tietoturvaohjelmia. Seurakunnassa seurakuntalaisten henkilötietoja käsitellään vain silloin, kun se seurakuntalaisten asioiden hoitamiseksi on välttämätöntä.

Riskien taloudellisilta vaikutuksilta suojautumiseksi litin seurakunnalla on tavanomaiset omaisuus-, toiminta- ja henkilöstövakuutukset.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen

Sisäisessä valvonnassa on havaittu kehitettävää kuluvana vuonna. Diakoniatyön avustuskäytäntöjä on päivitetty. Kirkkoneuvosto on hyväksynyt päivitetyn ohjeen 27.2.2023. Käteisen rahan käsittelyyn on annettu ohjeistus 3.1.2022.

Talouden ja toiminnan toteutumisesta on raportoitu kirkkoneuvostolle vuoden aikana neljä kertaa. Kassat on tarkastettu vuoden aikana kerran ohjeistuksen mukaisesti.

Kuluvana vuonna seurakunnan suurimmaksi taloudelliseksi riskiksi arvioitiin jäsenmäärän alenemisesta johtuva kirkollisverotulojen laskeminen. Merkittävä toiminnallinen riski on myös pieni henkilöstön määrä ja ammattitaitoisten sijaisten rekrytointivaikkeudet.

Sisäistä valvontaa kehitetään henkilöstön ymmärrystä sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta lisäämällä. Suunnitteilla on sisäisen valvonnan ohjeen päivittäminen yhteistyössä henkilökunnan kanssa.

6 Talouden tunnusluvut

Tuloslaskelman tunnusluvut

Iitin seurakunnassa toimintatuottojen osuus toimintakuluista kasvoi vuodesta 2021 noin 20,9 prosenttia. Vuosikatteen osuus, 20,3 %, kertoo siitä, että vuosikatteen määrä ei riitä kattamaan poistoja. Vuosikatteen osuus poistoista tulisi olla vähintään 100 %.

	1.1.2022-31.12.2022	1.1.2021-31.12.2021
Toimintatuottojen osuus toimintakuluista (%)	20,55	16,99
Vuosikatteen osuus poistoista (%)	20,38	12,28
Vuosikate (€/jäsen)	7,56	19,26

Toimintatuottojen osuus toimintakuluista, %, osoittaa, kuinka paljon seurakunnan toimintakuluista on katettu toimintatuotoilla (= $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} -/+ \text{Valmisteverastojen lisäys/vähennys} + \text{Valmistusomaan käyttöön})$).

Vuosikate, euroa/jäsen on tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arviointiin. Tunnuslukua laskettaessa vuosikate jaetaan seurakunnan tilivuoden päättyessä läsnä olevalla jäsenmäärällä.

Vuosikatteen osuus poistoista/%: Vuosikate jaettuna poistot $\cdot 100$

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Rahavarat vähenivät 162 417,20 euroa tilikauden aikana. Rahavarat olivat tilikauden lopussa 2 128 051,34 euroa. Kun summa sisältää lahjoitusrahastojen ja muiden toimeksiantojen rahavaroja 737 971,43 euroa, seurakuntatalouden käytettävissä olevat rahavarat 31.12.2022 olivat 1 390 079,91 euroa.

Investoinnit, Iitin kirkon lämmitysjärjestelmän muutos oli 177 tuhatta euroa. Tunnusluku investointien tulorahoitus-% oli 20,09 %, mikä oli edellisvuotta vähemmän (120,38, 2021). Koska investoinnit kyettiin rahoittamaan tulorahoituksella, lainanottoon ei ollut tarvetta.

Rahavarojen riittävyys oli 275 päivää (kriisiytyvän seurakunnan mittari on alle 90 päivää). Iitin seurakunnalla ei ole lainaa.

	1.1.2022-31.12.2022	1.1.2021-31.12.2021
Investointien tulorahoitusprosentti (%)	20,09	120,38
Rahavarojen riittävyys (pv)	275	338
Lainanhoitokate	2 417,87	18 330,92

Investointien tulorahoitusprosentti, % (= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$)

Rahavarojen riittävyys, pv (= $365 \text{ pv} \cdot \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$)

Lainanhoitokate (= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$)

Taseen tunnusluvut

Taseen loppusumma on 5,3 miljoonaa euroa. Tase pieneni 202 000 eurolla. Pysyvät vastaavat olivat 3,1 miljoonaa euroa. Ne kasvoivat 2 635,19 euroa. Vaihtuvat vastaavat (saamiset ja sijoitukset) olivat 1,3 miljoonaa euroa. Rahavarat olivat tilikauden lopussa 2,1 miljoonaa euroa ja ne vähenivät 207 000 eurolla. Rahavaroihin sisältyy lahjoitusrahastojen ja muiden toimeksiantojen varoja 737 000 euroa. Oma pääoma väheni 119 000 euroa, eli edellisen vuoden alijäämän verran.

Iitin seurakunnan omavaraisuusaste on seurakunnille tyypilliseen tapaan korkea. Seurakunnalla ei ole lainaa, suhteellinen velkaantuneisuus on alhainen ja rahoitusvarallisuuttakin on kertynyt. Iitin seurakunta on vakavarainen eikä sen taloudellisessa asemassa ole tapahtunut juurikaan muutoksia kahden viime vuoden aikana.

	1.1.2022-31.12.2022	1.1.2021-31.12.2021
Omavaraisuusaste (%)	94,77	94,74
Rahoitusvarallisuus (€/jäsen)	233,47	255,69
Suhteellinen velkaantuneisuus (%)	12,98	14,41
Lainakanta (€/jäsen)	0,00	0,00

Vuoden 2021 rahoitusvarallisuus (€/jäsen) lukua on korjattu, laskentakaavan virheen vuoksi, joten se ei ole vertailukelpoinen edellisen tilinpäätöskirjan kanssa.

Omavaraisuusaste, % (= $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero} + \text{Vapaaehtoiset varaukset} - \text{Ainaishoitosopimusten pääomat}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Toimeksiantojen pääomat} - \text{Saadut ennakot})$).

Rahoitusvarallisuus, euroa/jäsen (= $[(\text{Saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) - (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})] / \text{Jäsenmäärä}$).

Suhteellinen velkaantuneisuus, % (= $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$).

Lainakanta, euroa/jäsen (= $[(\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})) / \text{Jäsenmäärä}$).

7 Seurakuntatalouskonsernin toiminta ja talous

litin seurakunnalla ei ole konsernitaseen laatimisvelvollisuutta.

8 Kirkkoneuvoston esitys tilikauden tuloksen käsittelyksi ja talouden tasapainottamistoimenpiteiksi

Tilikauden tulos on 147 583,36 euroa alijäämäinen.

Kirkkoneuvosto esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 28 480,96 euroa.
2. Katetaan tilikauden alijäämä 119 102,40 euroa taseen edellisten tilikausien ylijäämästä kuluvan vuoden kirjanpidossa.
3. Kirjataan tilikauden alijäämä 119 102,40 euroa taseen omaan pääomaan tilille Tilikauden yli-/alijäämä.

Taseen omassa pääomassa oleva edellisten tilikausien alijäämä ennen vuoden 2022 tilinpäätöksen alijäämäkirjausta on 623 026,47 euroa. Kirkkojärjestyksen edellyttämään esitykseen toimenpiteistä talouden tasapainottamiseksi ei ole tarvetta.

II Talousarvion toteutuminen

1 Käyttötalouden toteutuminen

Käyttötalousoasa

litin seurakunnan sitovuustaso kirkkovaltuustoon nähden on pääluokkataso, toimintakate 1, ja kirkkoneuvostoon nähden tehtäväluetaso.

	TA kuluva	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)	174 353	174 353	307 674,42	133 321,42	176,5
Toimintakulut (ulkoiset)	-1 523 837	-1 540 738	-1 497 482,32	-43 255,49	97,2
Toimintakate 1	-1 349 485	-1 366 385	-1 189 807,90	-176 576,91	87,1
Toimintatuotot (sisäiset)	419 214	419 214	523 656,53	104 442,52	124,9
Toimintakulut (sisäiset)	-419 214	-419 214	-523 656,53	-104 442,52	124,9
Toimintakate 2	-1 349 485	-1 366 385	-1 189 807,90	-176 575,91	87,1
Poistot ja arvonalentumiset	-173 381	-173 381	-185 359,10	11 978,46	106,9
Laskennalliset erät					
Sisäiset vyörytyserät			-70 171,81	70 171,81	0,0
Työälakate (ulkoiset ja sisäiset)	-1 522 865	-1 539 765	-1 445 338,81	-94 426,64	93,9

HALLINTO (pääluokka 1)

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1 - Hallinto						
Toimintatuotot (ulkoiset)	2 500,00		2 500,00	1 922,13	577,87	76,9
Toimintakulut (ulkoiset)	-213 890,10		-213 890,10	-192 893,37	-20 996,73	90,2
Toimintakate 1	-211 390,10		-211 390,10	-190 971,24	-20 418,86	90,3
Toimintakulut (sisäiset)	-30 722,10		-30 722,10	-37 098,16	6 376,06	120,8
Toimintakate 2	-242 112,20		-242 112,20	-228 069,40	-14 042,80	94,2
Laskennalliset erät	199 703,00		199 703,00	208 938,42	-9 235,42	104,6
Sisäiset vyörytyserät	199 703,00		199 703,00	208 938,42	-9 235,42	104,6
Työälakate (ulkoiset ja sisäiset)	-42 409,20		-42 409,20	-19 130,98	-23 278,22	45,1

Hallinnon tehtävääalueet ja sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen tehtävääalueittain:

Hallintoelimet 101

Hallintoelimet vastaavat seurakunnan strategisesta johtamisesta ja ylimmästä päätöksenteosta. Seurakunnan päätösvaltaa käyttävät hallintoelimet ovat kirkkovaltuusto, kirkkoneuvosto apunaan vastuuryhmät.

Hallintoelinten sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Kirkkovaltuuston tavoitteet:

1. Vahvistetaan luottamushenkilöiden valmiuksia. Toimenpiteet: Tarjotaan luottamushenkilöille koulutusta. Kirkkovaltuuston jäsenille tilataan Kotimaa-lehti. Luottamushenkilöille järjestettiin kaksi iltakoulua ja Kotimaa-lehti tilattiin.
2. Turvataan perustehtävän mukainen ja toimintaympäristön muutoksiin vastaava toiminta kiristyneessä taloudellisessa tilanteessa. Toimenpiteet: Tehdään vuosittaiset säännösten mukaiset päätökset harkiten, taloudellisuutta ja seurakunnan etua painottaen. Tavoite toteutui.
3. Kehitetään luottamushenkilöiden valmiuksia toimia sähköisessä toimintaympäristössä. Toimenpiteet: Opastetaan Teams:n käytössä. Varaudutaan kokousten pitämiseen sähköisissä kokouksissa, kokousmateriaalin toimitus sähköisesti. Toteutui osittain. Paperisia kokouskutsuja lähetetään vielä.
4. Vastuuryhmien työn kehittäminen. Toimenpiteet: Vahvistetaan vastuuryhmien yhteistyötä ja kehitetään ryhmien toimintaa. Toteutui. Pidettiin yhteinen iltakoulutilaisuus vastuuryhmille.
5. Vaalien valmistelu ja toteuttaminen. Seurakuntavaalit saatiin toteutettua.

Kirkkoneuvoston tavoitteet:

1. Uusien kirkkovaltuutettujen koulutus. Toteutui yhteisen kiitoslounaan merkeissä.
2. Hoidetaan henkilöstöhallintoa ja muita tehtäviä vastuullisesti ja oikeudenmukaisesti sekä tuetaan henkilöstöä työnsä. Toimenpiteet: Toteutetaan avointa hallintokulttuuria ja perustellaan päätökset. Toteutui.
3. Sovitetaan toiminnalliset tavoitteet aikaisempaa kiinteämmin taloudellisiin resursseihin. Toteutui osittain. Tehtävääalueiden määrärahat riittivät toiminnan toteuttamiseen.

Taloushallinto ja henkilöstöhallinto 105 (sis. työhyvinvointi- ja työterveyspalvelut)

Taloushallinnon tehtävänä on Kirkon palvelukeskuksen tehtäväjakotaulukon mukaisesti tuottaa talouspalvelut yhteistyössä Kirkon palvelukeskuksen kanssa. Taloushallinto kehittää taloussuunnittelua ja raportointia, jotta se pystyy tuottamaan reaaliaikaista tietoa talouden tilanteesta niin tehtävääloille kuin luottamushenkilöillekin päätöksenteon tueksi. Taloushallinnon vastuulle kuuluu myös kiinteistöjen hoito ja isännöinti sekä toimistopalvelut.

Henkilöstöhallinnon tehtävänä on Kirkon palvelukeskuksen tehtäväjakotaulukon mukaisesti tuottaa henkilöstöpalvelut yhteistyössä Kirkon palvelukeskuksen kanssa. Henkilöstöhallinto kehittää henkilöstösuunnittelua ja henkilöstöhallinnon prosesseja sekä raportoi henkilöstöasioista. Henkilöstöhallinnon vastuulle kuuluu myös henkilöstön koulutus, työhyvinvointi- ja työterveyspalvelut, TYKY-päivät, liikunta- ja kulttuurisetelit.

Talous- ja henkilöstöhallinnon sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

1. Yhteistoiminnan kehittäminen. Toimenpiteet: Osallistuminen IT-alueen yhteisjohtokunnan, pääkäyttäjien, tietoturva-yhteistyöhenkilöiden ja talouspäälliköiden kokouksiin. Toteutui suunnitelmien mukaisesti.
2. Koko työyhteisön työntekijöiden työkyvyn ylläpitämisen tukeminen. Toimenpiteet: Työterveyshuolto tekee työolosuhteiden kartoituksia, yhteistyötoimikunta seuraa seurakunnan työpisteiden tilaa. Tyky-toimintana jaetaan Kuntoseteli+ työntekijöille (lippu/vk). Virkistyspäivän ja joulujuhlan ym. työntekijöiden virkistystoiminnan järjestäminen. Koko seurakunnan henkilöstön kehittämiseen käytetään enintään noin 1 % kokonaispalkoista, joista on vähennetty palkkioiden osuus. Edellä mainitut painopisteet toteutetaan kustannustehokkaasti – mutta riittävän laadukkaasti. Toteutui suunnitellusti.
3. Kasvinsuojeluaineisiin perehtyminen. Toimenpiteet: Talouspäällikkö (esimiehenä) käy kasvinsuojelukurssin. Ei toteutunut, aikaa koulutukseen osallistumiseen ei löytynyt. Pyritään toteuttamaan vuonna 2023.
4. Rahahuollon kehittäminen. Toimenpiteet: Hankitaan toiminnan käyttöön maksupäätte, kehitetään erilaisten retkien ja leirien maksujen siirtämistä sähköiseen järjestelmään, jolloin käteisen rahan käsittely vähenee. Tavoite ei toteutunut, koska kirkkoneuvoston jäsenet eivät halunneet luovuttaa henkilötietojaan rahoitusyhtiön käyttöön.
5. Uusien työsuojeluvalluutettujen koulutuksesta huolehtiminen. Toimenpiteet: Työsuojelun peruskurssiin varattu määräraha. Tavoite toteutui ja koulutukset suoritettiin.
6. Talouspäällikön viran johtosäännön uusiminen muuttuvassa työnjaossa. Ei toteutunut, koska muutos tapahtui ripeällä aikataululla ennen aikaisesti. Johtosäännön uusiminen siirretään vuodelle 2023.

Kirkonkirjojenpito 107

Tehtävääalueen tehtävänä on huolehtia seurakunnan jäsenten väestörekisterinpitoon liittyvistä tehtävistä. Seurakunta ostaa palvelut Lahden aluekeskusrekisteriltä.

Lahden aluekeskusrekisterissä 1.1.2022 lähtien sukuselvitysmuotoiset virkatodistukset ja sukututkimukset tehdään keskitetysti Lahdessa, Järvenpäässä ja Savonlinnassa. Muilta osin tehtävät jäävät paikallisiin seurakuntiin esim. Elää-todistukset, toimitusten tallennus ja tarkistus, esteiden tutkinta, rippikouluun liittyvät toiminnot ja kirjurin laajakirjoiset toiminnot. Avoinna on vielä, miten tilausten vastaanoton suhteen toimitaan ja myös työtehtävät ovat osin avoimina, koska ei ole tietoa, miten muita työtehtäviä jaetaan aluekeskusrekisteriin kuuluvien seurakuntien kesken tulevaisuudessa. Aluekeskusrekisteriin on liittynyt 10 uutta seurakuntaa ja lisää uusia seurakuntia on tulossa vuonna 2022. Uusien prosessien opettelu on joka tapauksessa osana työtehtäviä.

Elää virkatodistuksia tehtiin eri tarkoituksiin myös hieman laajemmalla tietosisällöllä pankkeja varten, koska syksyyn asti sukuselvytysten toimitusajat olivat 6–8 viikkoa Lahden aluekeskusrekisterissä. Tilauksen vastaanoton puhelimitse hoitaa Lahden aluekeskusrekisteri. Ylimääräisiä aluekeskusrekisterin tehtäviä ei ole jakaantunut paikallisiin seurakuntiin, mutta kaikki tänne jääneet tehtävät on hoidettu. Hyvänä apuvälineenä on toiminut Teams-sovellus niin tiedottamisen, kysymysten, kokousten kuin työajan seurannankin suhteen. Aluekeskusrekisterin työntekijät kokoontuivat rekisterinjohtajan johdolla Teamsissa 4 krt vuoden aikana. Kirkkoon liittyminen on tapahtunut pääosin Kirjurin asiointipalvelun kautta. Myös avioliiton esteiden tutkinta on voitu käynnistää Kirjurin asiointipalvelun kautta. Elää virkatodistusten tilaukset ovat tulleet pääosin web-tilauksina saman palvelun kautta. Tilausasiakkaita on edelleen opastettu tilaamaan sukuselvytys muotoiset virkatodistukset Lahden aluekeskusrekisteristä.

Kirkkoherranvirasto ja muu yleishallinto 108

Tehtäväalueen tehtävänä on seurakunnan toimitusten aika-, paikka- ja työntekijävarausten hoitaminen, asiakaspalvelu, tiedottaminen ja toimistotehtävien hoitaminen.

Tehtäväalueelle on kirjattu yleiset hallinnolliset menot, Katrina-varausohjelman käyttömenot, IT-tukipalveluiden maksuosuus, Kirkon palvelukeskuksen (Kipa) maksut ja toimintavakuutusmaksut.

Kirkkoherranviraston ja yleishallinnon sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

1. Sijaisuudet hoidetaan sisäisin järjestelyin: Tavoite toteutui. Taloussihteeri toimi toimistosihteerin sijaisena hänen lomiansa aikana.

Korona epidemian aiheuttamasta tilanteesta ja muuttuneista tavoista uuteen normaaliin palaaminen.

Valmistautuminen toimistosihteerin eläköitymiseen, jonka jälkeen kirkkoherranvirastoa ja taloustoimistoa hoidetaan toimistonhoitajan ja talouspäällikön toimesta. Paluu normaalimpaan on sujunut hyvin. Kirkkoherranviraston toimistonhoitajan tehtäviksi siirtyi 1.12.2022 avainten luovutus ja palautus, yleislaskutus ja tilojen vuokraus. Joulukuussa on myös opeteltu maksuaineiston hyväksymistä Kipassa. Osa siirtyneistä tehtävistä on tullut tutuksi. Opetusta puolin ja toisin on tapahtunut muiden töiden ohella. Toimittu osana Lahden aluekeskusrekisteriä. Kirkkoherranvirastossa käytiin hautausneuvottelut, sovittiin toimituksista, huolehdittiin tarvittavien resurssien varaamista tilaisuuksiin sähköisesti Katrina-varausjärjestelmässä. Kirkkoherranvirastossa on hoidettu viraston arkistointi, asiakaspalvelu, postitus ja toimistotarvikkeiden tilaus keskitetysti. Kertomusvuonna litin seurakunnassa hautaan siunaamisia oli 82 kpl, avioliittoon vihkimisiä ja siunaamisia oli 15 kpl ja kasteita 43 kpl (Lähteenä varausjärjestelmä Katrina).

SEURAKUNNALLINEN TOIMINTA (pääluokka 2)

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
2 - Seurakunnallinen toiminta ja yhteiset seurakunnalliset tehtävät						
Toimintatuotot (ulkoiset)	37 988,00		37 988,00	81 924,96	-43 936,96	215,7
Toimintakulut (ulkoiset)	-677 117,11	-11 500,00	-688 617,11	-693 908,37	5 291,26	100,8
Toimintakate 1	-639 129,11	-11 500,00	-650 629,11	-611 983,41	-38 645,70	94,1
Toimintakulut (sisäiset)	-385 300,48		-385 300,48	-476 151,36	90 850,88	123,6
Toimintakate 2	-1 024 429,59	-11 500,00	-1 035 929,59	-1 088 134,77	52 205,18	105,0
Laskennalliset erät	-153 418,00		-153 418,00	-257 441,87	104 023,87	167,8
Sisäiset vyörytyserät	-153 418,00		-153 418,00	-257 441,87	104 023,87	167,8
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-1 177 847,59	-11 500,00	-1 189 347,59	-1 345 576,64	156 229,05	113,1

Jumalanpalveluselämä 201

Kootaan seurakunta lähinnä pyhäpäivisin Jumalan sanan ja ehtoollisen sakramentin ääreen. Toteutetaan monipuolista jumalanpalveluselämää, pääpaikkana litin kirkko, ja lisäksi mm. Kausalan seurakuntakeskus, Vuolenkosken kappeli ja kyläkirkko, sekä Perheniemen opisto.

Jumalanpalveluselämän sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

- Päiväjumalanpalvelus/messu on seurakunnan keskeinen kokoontuminen
- Kirkkovuosi ja jumalanpalveluselämä näkyy eri työmuodoissa, sekä luottamushenkilöiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa tehtävässä yhteistyössä
- Tarvittaessa/voimavarojen salliessa toteutetaan eri muotoisia jumalanpalveluksia (Syke-illat, lasten- ja nuorten jumalanpalvelus, gospel-messu jne.)

Koronarajoitukset vaikuttivat vielä alkuvuodesta (erityisesti tammi-helmikuu) jumalanpalveluselämään, mutta pääsääntöisesti jumalanpalveluksia voitiin järjestää taas ilman rajoituksia. Pitkästä korona-ajasta johtuva varovaisuus näkyi kuitenkin vielä jumalanpalveluksiin osallistumisessa, eikä koronaa edeltävälle tasolle ole palattu. Jumalanpalvelusten striimaamista nettiin jatkettiin siten, että tammi-helmikuussa kaikki jumalanpalvelukset striimattiin, mutta maaliskuusta alkaen striimattuja jumalanpalveluksia oli noin kerran kuukaudessa.

Kirkkovuosi ja jumalanpalveluselämä näkyi eri työmuodoissa vaihtelevasti. Vastuuryhmät olivat mukana jumalanpalveluksissa vuoden aikana yleensä kaksi kertaa per ryhmä. Lapsille ja perheille suunnattuja jumalanpalveluksia järjestettiin toimintakauden aikana (Kasteensunnuntain perhekirkko, kummipäivä Kausalassa, mikkelinpäivän perhekirkko ja kouluun lähtevien siunaaminen). Yhteistyökumppaneiden (järjestöt ja yhdistykset) kanssa tehtävä yhteistyö jumalanpalveluksissa ja kirkkokahvien merkeissä jatkui taas, mutta painottuen syyskaudelle.

Syke-Iltoja pidettiin kaikkiaan 6 kertaa vuoden aikana. Iltoihin osallistui mukavasti väkeä (16, 60, 50, 35, 65 ja 50) ja iltoja oli toteuttamassa työntekijöiden ohella myös joukko vapaaehtoisia.

Hautaan siunaaminen 202 ja Muut kirkolliset toimitukset 203

Kirkollisten toimitusten kautta tuetaan seurakuntalaisia elämän käännekohtissa Jumalan sanan, rukouksen ja läsnäolon kautta.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Toimituksia on hoidettu tavoitteiden mukaisesti huomioimalla tilaisuuksien jumalanpalvelusluonne, pyritty takaamaan riittävät työvoimaresurssit ja kiireettömyys, ja tehty tarvittaessa kotikäyntejä. Omaisia on kutsuttu myös sururyhmään.

Alkuvuoden aikana Korona-rajoitukset vielä estivät isompien tilaisuuksia järjestämisen, mutta tässä vaiheessa pandemiaa ihmiset olivat jo tottuneet siihen ja omaksuneet rajoitukset. Enemminkin palaaminen koronaan edeltäneeseen aikaan, jossa esim. hautajaisiin ja ristiäisiin osallistutaan isommalla joukolla, on antanut odottaa itseään.

Kertomusvuonna litin seurakunnassa hautaan siunaamisia oli 82 kpl, avioliittoon vihkimisiä ja siunaamisia oli 15 kpl ja kasteita 43 kpl (Lähteenä varausjärjestelmä Katrina).

Aikuistyö 204

Aikuistyön tarkoituksena on tavoittaa kaiken ikäisiä aikuisia. Tarkoituksena on kohdata ihmisiä heidän arjensa ja juhlassa kuuntelemalla, olemalla läsnä, opettamalla ja tarjoamalla hetkiä kristillisen sanoman ja Raamatun äärellä. Aikuistyötä tehdään tarjoamalla erilaisia tilaisuuksia, leirejä, pienryhmätoimintaa ja läsnäoloa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

- Tulevalla suunnittelukaudella käynnistetään koronan takia pysähdyksissä ollutta mies- ja naistoimintaa leirien, retkien ja pienryhmätoiminnan muodossa. (Turinatupa, Naisten aamut, Saunaillat, Seurakuntapiirit, Rukouspiiri jne.)
- Aikuisille tarkoitettujen raamattuluentojen ja raamattuopetusten jatkaminen seurakunnassa. Luennot striimataan seurakunnan Facebook –sivulle.
- Raamattuluentopäivän järjestäminen helmikuussa 2022
- Aikuisten keskustelu-, rukous- taikka raamattupiiriin aloittaminen Vuolenkoskella
- Aikuisille suunnatun leirin tai tapahtuman järjestäminen vuoden 2022 aikana

Koronarajoitukset vaikuttivat vielä kevätkaudella tilaisuuksien järjestämiseen, mutta pääsääntöisesti koronan takia pysähdyksissä ollut toiminta saatiin taas käyntiin. Pitkästä korona-ajasta johtuva varovaisuus näkyi kuitenkin vielä tilaisuuksien osallistujamäärissä.

Turinatupa kokoontui yhteensä 19 kertaa ja kokoontumisiin osallistuu aina kymmenkunta miestä. Naisten saunailta järjestettiin kesällä kahdesti ja illoissa kävi keskimäärin 8 naista. Naisten päiväkahveja pidettiin syyskaudella 2 kertaa ja päiväkahveille osallistui 10–20 naista. Rukouspiiri kokoontui kesä –ja heinäkuuta lukuun ottamatta Kahvituvalla joka keskiviikko (38 kertaa) ja piirissä käy keskimäärin 5 henkilöä. Vuolenkosken seurakuntapiiri kokoontui 8 kertaa ja seurakuntapiirissä kävi keskimäärin 7 henkilöä.

Yhteistyössä diakonian ja lähetystyön kanssa järjestettiin seurakuntaleiri Heinlahdessa 9.–10.9. Olli Seppänen Kansan Raamattuseurasta vieraili litissä marraskuussa Pelkosenniemi 1939 luento –ja elokuvaillassa Ravilinnassa ja iltaan osallistui 45 henkilöä. Raamattuluentopäivä järjestettiin helmikuussa Marko Marttilan kanssa hieman karsitussa muodossa ilman ruokailua ja päivään osallistui parikymmentä henkilöä. Iso Kirja -raamattuluentoja pidettiin 10 kertaa. Kaikki luennot striimattiin myös nettiin katsottavaksi. Tällä tavalla tavoitettiin enemmän ihmisiä, mutta samalla paikan päällä luentoja seuraavien määrä väheni (noin 10 henkilöä/luento). Nettiraamattupiiri jatkui viikoittaisia kokoontumisia. Raamattupiiri kokoontui yhteensä 28 kertaa ja piiriin osallistui keskimäärin 5 henkilöä/kerta. Kesällä järjestettiin Kausalan srk-keskuksen pihapuistossa kansallispukujen tuuletus, johon osallistui eri ikäisiä aikuisia, osin myös muilta paikkakunnilta. Erinäisien syitten takia suunniteltua aikuisten keskustelu-, rukous- taikka raamattupiiriä Vuolenkoskelle ei saatu käynnistettyä vuoden 2022 aikana.

Muut seurakuntatilaisuudet 205

Tuetaan seurakuntalaisten hengellistä elämää järjestämällä erimuotoisia seurakuntatilaisuuksia.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

- Hartaushetket eri hoitolaitoksissa pappien ja diakoniatyöntekijöiden toimesta
- Kehitetään vastuuryhmissä uusia tilaisuuksia yhdessä luottamushenkilöiden kanssa
- Kinkerien toteuttaminen ja aiheiden tarkastelu korona-ajan jälkeen
- Järjestetään muita tilaisuuksia, esim. pääsiäisenä Haydnin Kristuksen seitsemän sanaa ristillä (jäänyt toteuttamatta 2021 Korona-aikana)

Hartaushetkiä on toteutettu eri hoitolaitoksissa hoitolaistosten ja Korona-rajoitusten ehdoilla. Kinkereiden pito aloitettiin Korona-rajoitusten jälkeen, keväällä; niitä saatiin toteutettua seitsemällä kylällä (Lyöttilä, Vuolenkoski, Kymmentaka-Väärtilä, Koskenniska-Kalaksue, Perheniemi, Kausala ja Kirkonkylä-Radansuu). Kinkeriaiheena oli seurakuntavaaleihin liittyen ”Vastuu kotiseurakunnasta”. Pitkäperjantaina järjestettiin litin musiikkijuhlien musiikkikurssin opettajien kanssa Haydnin Kristuksen

seitsemän sanaa ristillä litin kirkossa. Tilaisuuteen osallistui 74 ihmistä. Uutta toimintaa vastuuryhmien kanssa on viritelty eri työaloilla, vaihtelevalla menestyksellä. Esim. seurakunnan yhteinen puurojuhla joulun alla saavutti suuren suosion (106 osallistujaa).

Tiedotus ja viestintä 210

Tiedotetaan perinteisten medioiden kautta sekä viestitään sosiaalisessa mediassa niin, että seurakunnan toiminta olisi laajasti näkyvää.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Tiedotetaan seuraavissa printtimedioissa: litinseutu, Etelä-Suomen Sanomat ja satunnaisesti Kouvolan Sanomat. Viestitään netissä ja sosiaalisessa mediassa, käytössä seurakunnan nettisivut, Facebook, Instagram ja Snapchat. Käytetään monipuolisesti eri tiedotuskanavoita. Saavutettavuus selosteen ajan tasalla pitäminen ja tarkastellaan edelleen saavutettavuus vaatimusten toteutumista nettisivuilla ja somekanavissa. Katrinasta kirkollisten, tapahtumakalenterin ja kirkossa luettavien kokoaminen sujuvammaksi.

Printtimedioissa on toteutettu tiedotusta lähinnä litinseudussa, sekä vähemmän Etelä-Suomen Sanomissa sekä satunnaisesti Kouvolan Sanomassa. Katrinan tiedotus nettiin/lehteen osion ja Lukkarin käyttöä on opastettu apua tarvitseville. Saavutettavuusasioita ei ole tarkasteltu kootusti, vaan siinä on luotettu jokaisen omaan osaamiseen ja tekemiseen. Saavutettavuus selostetta päivitetään tarvittaessa. Netissä ja sosiaalisessa mediassa on ollut käytössä seurakunnan nettisivut, Facebook, Instagram ja Snapchat. Teams-sovellus on palvellut hyvin työyhteisöä ja hallintoa erityisesti silloin, kun ei ole voitu kokoontua yhteisiin kokouksiin. Sosiaalisen median ja videopalvelujen käyttö jatkui niin, että osaan jumalanpalveluksista, raamattuluennoilta sekä raamattupiiriin, on voinut osallistua etäyhteyksien välityksellä.

Musiikki 220

Musiikkityön pääpainopiste on jumalanpalvelusten ja messujen musiikissa, myös toimituksissa, vihkimisissä ja siunauksissa.

Musiikkityö tehdään yhteistyössä muiden työmuotojen, diakonian sekä nuoriso- ja lapsityön kanssa.

Kuorotyössä on toiminut litin kirkkokuoro ry. ja Laulun Ystävät- lauluryhmä, jonka toiminta tapahtuu Eläkeliiton ja litin seurakunnan yhteistyönä. Kirkkokuorolla on ollut harjoituksia sekä kirkon esiintymisiä yht. 36 kertaa, laulajia on ollut keskimäärin 12. Tähän sisältyy myös käynnit neljässä palvelukodissa joulukuussa. Laulun Ystävät ovat kokoontuneet 23 kertaa, laulajia on ollut keskimäärin 11. He ovat esiintyneet messuissa ja sanajumalanpalveluksissa. He esiintyivät myös Ravilinnassa pidetyssä Päijät-Hämeen Eläkeliiton kokouksen yhteydessä, Nastolan kädentaito juhlassa ja äitien juhlassa seurakuntakeskuksessa. Musiikkityö on vastuussa rippikoulun musiikinopetuksesta. Eri koululuokat ovat käyneet ns. ”kirkkoseikkailuissa”, joissa on esitelty kirkon historiaa sekä urkuja.

Diakonian kanssa on pidetty erilaisia yhteislaulutilaisuuksia eri puolilla pitäjää. Kauneimmat joululaulut laulettiin 6 eri paikassa. Vuolenkosken srk-salissa pidettiin myös, Laulun aika on tullut- lauluilta, jossa otettiin käyttöön uusia, Suomen Kirkkomusiikkiliiton julkaisemia yhteislauluvihkoja.

Seurakuntakeskuksen salissa pidettiin 8.12.22 riparikonsertti.

Marraskuun lopussa oli srk-keskuksessa Joulun suuri juhla- tilaisuus, jossa esiintyi usea kuoro Jouni Sjöblomin johdolla.

Tilaisuudessa laulettiin paljon joululauluja ja kerättiin varoja Imatsun kummien hyväksi. 28.12., Viattomien lasten päivänä oli srk-keskuksessa konsertti, jossa esiintyi Kamarikuoro Kupariset Pekka Asikaisen johdolla.

Varhaiskasvatus 231

Lapsityö on alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä parissa tehtävää työtä, jota toteutettiin päiväkerhon, PikkuHelpin, pikkulapsityön ja esikoululasten yhteistyön muodossa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Pyritään järjestämään tarpeellinen määrä kerhoja. Tammikuusta toukokuuhun sekä elokuusta joulukuuhun 3–5-vuotiaat lapset ovat sekaryhmässä kaksi kertaa viikossa. Päiväkerholaisille järjestetään keväällä vierailu kirkossa kirkkoseikkailun merkeissä ja Heinlahteen leiripäivä. Alkukesästä järjestämme kaikille päiväkerholaisille kesäkerhoja neljän viikon ajan. Marraskuussa järjestetään 5-vuotissynttärarit. Juhliin kutsutaan kaikki seurakuntamme 5 vuotta täyttävät jäsenet. Perhemessuja järjestetään sekä keväällä että syksyllä sekä perhetapahtumia messun yhteyteen. Laaja-alaista tavoittamista tuetaan PikkuHelppi toiminnan avulla. PikkuHelppi on kotiin tehtävä ilmainen palvelu lapsiperheille. Jatketaan yhteistyötä päiväkotien kanssa, kutsumalla heidät pieniin hartaushetkiin meidän tiloihimme.

-Järjestettiin päiväkerhoja niin että, keväällä kaksi ja syksyllä yksi 3–5-vuotiaiden kerhoryhmä, jotka kokoontuivat 2 kertaa viikossa. Kaikki halukkaat saivat kerhopaikan.

- Kirkkoseikkailu ja Heinlahden retkipäivä sekä kesäkerhot toteutuivat.

- 5-vuotissynttärarit järjestettiin ja se kokosi ennätysmäärän sankareita.

- Perhemessut kasteen sunnuntaina tammikuussa, perhemessu ja kummi päivä toukokuussa, perhemessu ja Mikkelinpäivän puuhapisteet sekä puuropäivä joulukuussa toteutuivat yhteistyössä perhekerhotyön kanssa.

- PikkuHelppi pyöri koko vuoden ja muutamat perheet käyttivät palvelua melko ahkerasti.

- Päiväkotien esikoululaiset vierailivat muutamia kertoja sekä keväällä että syksyllä seurakuntakeskuksessa ja keväällä järjestettiin myös kirkkoseikkailu litin kirkossa.

Lahjoitusvarojen ja testamenttien käyttö:

Sarilan testamenttirahoja käytettiin 5-vuotissynttäreiden esiintyjiin, maksamattomiin varhaisnuorten leirimakuihin sekä Vivamon raamattukylän retken joulukuussa, alle 18-v osallistumismaksut, ruokailut sekä kaikilta osallistuneilta linja-autokuljetus kulut.

Varhaisnuorisotyö 233

Varhaisnuorisotyön tavoitteena on tuoda evankeliumi 7–14-vuotiaiden tyttöjen ja poikien maailmaan mielekkäällä ja koskettavalla tavalla.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Tavoitteena on kohdata varhaisnuoria heidän arkisessa ympäristössään ja tarjota heille mielekäs tapa olla ja elää seurakunnassa. Varhaisnuorille on viikoittaista kerhotoimintaa. Lisäksi varhaisnuorille järjestetään 10-synttäreitä sekä kesäleirejä yhteistyössä litin kunnan kanssa. Yhteistyötä tehdään myös paikallisen partiolippukunnan, Kymen Kotkien, kanssa. Vuoden aikana järjestetään kaksi partiokirkkoa. Kouluikäisiä rohkaistaan osallistumaan jumalanpalveluksiin. Kristillisen sanoman esillä pitämiseen kaikissa toimintamuodoissa on kiinnitettävä huomiota. Talousarviovuonna käynnistetään

sekä kerhonojajaa- että varhaisnuorten leiri-isosten koulutus.

- Varhaisnuorille oli kouluvuoden aikana viikoittain poikakerho, tyttökerho sekä puuhakerho, joihin osallistui yhteensä noin 25 alakoululaista. Kerhonojajia oli seitsemän.
- Kesällä oli kahden yön leirit 5.–6. ja 3.–4. luokkalaisille sekä yhden yön leiri 1.–2. luokkalaisille. Leireille osallistui yhteensä noin 150 lasta ja 14 isosta.
- 10-synttäreitä järjestettiin lokakuussa. Niille osallistui 40 lasta ja neljä isosta.
- Partiolaisilla oli toukokuussa kevätleiri Heinlahdessa. Lisäksi huhtikuussa partiolaiset osallistuivat sanajumalanpalvelukseen kirkossa ja marraskuussa oli partion iltakirkko seurakuntakeskuksessa.
- Kerholaisia marraskuussa oli mukana perhekerkkoihin ja seurakunnan puurojuhlaan.
- Tammikuussa valmistui kahdeksan kerhonojajaa ja huhtikuussa 14 nuorta osallistui varhaisnuorten leiri-isosten Varis-koulutukseen.

Perhekerhotyö 238

Perhekerhotyö laajenee perhetyöksi. Perhetyössä kaikki perheenjäsenet kuuluvat toiminnan ja avun piiriin. Diakoninen perhetyö auttaa perheen kriiseissä, parisuhdekysymyksissä, vanhemmuudessa, yksinäisyyttä potissa tai muissa mieltä askarruttavissa asioissa.

Perheille tavoite on *kristillisen kasvatuksen ja kasvun*

- *kokeminen hyväksi ja turvalliseksi,*
- *antama arvopohja elämälle ja*
- *aktivoiva vaikutus arkeen.*

Koronaepidemian jäljiltä päästiin vähitellen toteuttamaan säännöllistä perhetyötä:

- Perhekerhotoiminta jaettiin vuodenvaihteessa 2021–2022 siten, että lastenohjaaja ohjasi Kausalan ja diakonia-/perhetyöntekijä Vuolenkosken perhekerhoa.
- Kevätkaudella kokeiltiin Kausalassa myös iltaperhekerhoa, johon osallistuminen oli vähäistä. Samoin tarjottiin äideille kohdennettuja omia toimintailtoja, joille ei vielä löytynyt osallistujia.
- Perhekerhotyö tuotti Vuolenkoskella kouluikäisille Kesäkerhon ja syksyllä käynnistettiin Puuhapaja, ohjattu toimintakerho 1.–4.-luokkalaisille.
- Perhetyöntekijä osallistui kuulemistilaisuuksiin, joissa pohdittiin Vuolenkosken srk-kodin tarpeellisuutta ja käyttöä kylälaisten kannalta. Asiassa arvioidaan myös suunnitelmien ja mahdollisten päätösten lapsivaikutuksia.

Perhetyö läpäisee kaikki ikä- ja ihmisryhmät, jolloin on luontevaa tehdä yhteistyötä eri työmuotojen kesken:

- Perhekerhot (Kasteen sunnuntai, laskiainen, Kummipäivä, Mikkelinpäivä) perhetapahtumien, Vuolenkosken vappu- ja Nuku yö ulkona -tapahtumat ja alakoululaisten kirkkoseikkailut toteutettiin yhdessä varhaiskasvatuksen työntekijäjoukolla.
- Perhetyöntekijä osallistui varhaisnuorten kesäleireille (3) ja kymppisynttäreille ohjaajana sekä koulutyössä mm.
- päivänavauksien, hartauksien ja jumalanpalvelusten toteuttamiseen.
- Diakonista perhetyötä, jossa perheitä autetaan ja tuetaan niin taloudellisesti, sosiaalisesti kuin materiaalisestikin tehdään osana tai hyvin lähellä diakoniatyötä sekä yhteistyössä julkisen puolen ja yksityisten auttajien kanssa.
  - o Syksyn alussa kutsuttiin Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän sosiaalityöntekijöitä tutustumaan diakoniatyöhön, mikä tiivistä yhteistyötä.
  - o Joulun aikaan seurakunnan ja PHhykyn työntekijät toimittivat kymmenittäin 3-sektorin ja yksityisten välittämiä lahjoja, lahjakortteja ja ruoka-apua vähävaraisille lapsiperheille ja vanhuksille.

Rippikoulu 235

Rippikoulu perustuu Jeesuksen antamaan kaste- ja lähetyskäskyyn. Sen mukaisesti nuoret saavat opetusta siitä uskosta, johon heidät on kastettu tai kastetaan rippikoulun aikana. Tavoitteena on tukea nuorta kasvamaan uskossaan. Nuori kokee iloa, yhteyttä ja pyhyttä.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Järjestetään kolme leirimuotoista rippikoulua alkuvuonloppuineen Heinlahden leirikeskuksessa. Päivärippikoulu kokoontuu hiihtolomaviikolla sekä kahtena viikonloppuna. Rippikoulun leirijakson ja päivärippikoulun jakson pituutta on arvioitu uudelleen. Kutsutaan rippikoululaisten vanhempia ja perheitä mukaan tapahtumiin, joihin rippikoululaiset osallistuvat. Vahvistetaan ehtoollisen asemaa rippikoulussa viettämällä sitä rippikouluryhmien kanssa jo ennen konfirmaatiota. Luodaan yhteys jumalanpalveluselämään viettämällä jumalanpalvelusta leireillä ja päivärippikoulussa päivittäin.

Vuonna 2022 toteutui kolme rippikoululeiriä sekä päivärippikoulu. Rippikoulun kävi litin seurakunnassa 72 nuorta, joista 2 oli päiväriparilaisia. Lisäksi oli 4 muualla rippikoulun käyvää nuorta, jotka osallistuivat seurakuntajaksoon litin seurakunnassa. Rippikoululaisista 1nuori kastettiin ja kaikki nuoret konfirmoitiin. Leirimuotoisen rippikoulun pituus oli 8 päivää eli yhden päivän pidempi kuin edellisvuonna.

Nuorisotyö 236

Nuorisotyön toiminta-ajatuksena on järjestää nuorille toimintaa viikkotoiminnan, leirien sekä retkien muodossa. Toiminta pitää esillä kristillistä sanomaa Jumalan rakkaudesta ja tukee nuoren hengellistä kasvua sekä sosiaalisten taitojen kehittymistä ja vahvistumista. Nuori saa elää mukana seurakuntayhteydessä ja saa mahdollisuuden toimia itse vastuunkantajana.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Toteuttaa nuoria kokoavaa viikkotoimintaa: Aikalisän avoimet ovet; keskiviikko- ja lauantai-iltaisin, sekä joka toinen keskiviikko jo iltapäivästä, jolloin nuoret voivat tulla Aikalisään suoraan koulusta. Aikalisässä on käynyt vuoden aikana noin 180 eri nuorta. Aikalisän lisäaika on noin kerran kuukaudessa järjestettävä ohjelmallinen tuokio Raamatun, rukouksen, laulun, ja keskustelun parissa. Lisäajassa nuoria on ollut muutama kerrallaan. Ajankohtaisista aiheista tai tarpeesta nousevia ryhmiä viikkotoimintana tai projektiluontoisena. Toteuttaa nuorilta lähteviä ideoita. Toteuttaa yhdessä vastuuryhmän kanssa sieltä nousevia ideoita. Vuolenkosken Nuokulla on vierailtu. Nuokun toimintaa pyörittävä pääasiassa vapaaehtoiset. Toteuttaa retket Maata Näkyvissä – festareille ja johonkin muuhun nuorisotyön tapahtumaan, järjestää kolme isoskoulutusleiriä. Vuonna 2022 osallistuttiin Maata Näkyvissä festareille sekä Kouvolassa järjestettyyn yhteiskristilliseen Wanted-tapahtumaan.

Toimia mukana litin kunnan nuorisotyöryhmässä ja tehdä yhteistyötä muiden seurakuntien ja litin kunnan nuorisotoimen kanssa.

Suunnitellusta poiketen:

- Tammikuun isosleiri toteutettiin yksipäiväisenä Kausalan seurakuntakeskuksessa koronarajoitusten vuoksi.
- Alkuvuodesta pidettiin kolme verkkonuorteniltaa yhdessä Luumäen seurakunnan kanssa. Eivät saavuttaneet suosiota, tallenteetkaan eivät juuri saaneet katsojia.
- Hetkonen hartausvideoita tehtiin Instagramiin 15 kpl.
- Kunnan nuorisotyön kanssa järjestettiin pikkujoulut Nuokulla.

Koulu- ja oppilaitostyö 239

Työmuodon perustehtävä on tuoda sanomaa elävästä Jumalasta nuorten päivittäiseen arkeen koulumaailmaan. Samalla mahdollistetaan henkilökunnan kohtaaminen. Seurakunta tavoittaa oppilaitosyhteistyön kautta valtaosan jäsenistöstään ikäluokissa 7–19 vuotta. Yhteistyö on aina koulujen omista tarpeista nousevaa ja heidän toiveisiinsa perustuvaa. Seurakunta elää koulun mukana tuoden sinne käytännöllistä apua sekä armon ja rakkauden sanoman esillä pitoa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Tavoitteena on kohdata koululaiset kaikissa ikäluokissa päivänavausten, ryhmäytymispäivien ja yläkoulun sekä lukion osalta myös koulupäivystysten avulla. Työntekijät ovat valmiita toteuttamaan oppituntivierailuja sekä olemaan henkilökunnan tukena erilaisissa tilanteissa. Koulujen ryhmäytymispäivät antavat mahdollisuuden kaikkien oppilaiden kohtaamiseen. Alakoululaisille on kirkkoseikkailuja, joissa kirkko ja sen toiminnot tulevat tutuiksi. Lisäksi alakouluille tarjotaan Salatut elämäntaidot-oppituntikokonaisuuksia.

- Kouluilla on käyty pitämässä päivänavauksia: Yläkoulussa ja lukiossa viikoittain ja alakouluilla syksystä lähtien kirkkovuoden mukaan noin kerran kuukaudessa.
- Työntekijät ovat pitäneet yksittäisiä uskonnon oppitunteja alakouluilla
- 2. luokkalaiset osallistuivat kirkkoseikkailuun ja Kausalan koulun 5. luokkalaisille pilotoitiin Salatut elämäntaidot-työskentelyt yhdessä kunnan nuorisohjaajan ja koulukuraattorin kanssa. Seurakunnasta oli mukana pappi ja nuorisotyönohjaaja.
- Yläkoululla ja lukiolla nuorisotyöntekijä on ollut tavattavissa viikoittain yhdessä kunnan nuorisotyöntekijän tai etsivän nuorisotyöntekijän kanssa. Yläkoululla on järjestetty pieniä kisoja.
- Lukiolla on järjestetty noin kerran kuukaudessa aamukahvit perjantai-aamuna, mukana on ollut srk:n nuorisotyön tekijä, kuraattori ja kunnan nuorisotyöntekijät.
- Nuorisotyöntekijä on vierailut yläkoulun erityisluokassa noin kerran kuukaudessa.

Diakonia 241

Edistää kristilliseen uskoon perustuvan lähimmäisenrakkauden toteutumista sekä kotimaassa että ulkomailla. Jumalan luomina ihmisillä on korvaamaton ihmisarvo ja sen mukaisesti diakoniatyö pyrkii tukemaan ja auttamaan ihmistä kokonaisvaltaisesti vaikeutuneissa elämäntilanteissa.

Diakoniatyötä toteutetaan yhden koko aikaisen ja yhden puoliaikaisen diakonianviranhaltijan sekä diakoniateologin voimavaroin. Lisäksi diakoniatyön vastuuryhmä osallistuu diakoniatyön suunnitteluun ja toteutukseen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Yksinäisyys ja syrjäytymisen riski etenkin ikäihmisten kohdalla. Diakoniatyössä yksi toimintamuoto on kotikäynnit yksinäisten ja ikääntyneiden luona. Haasteena löytää ne ikäihmiset, jotka tarvitsisivat diakoniatyöntekijän käyntejä. Diakoninen perhetyö/perhetyö on perheiden kanssa tehtävän työn keskiössä. Heidän tarpeisiinsa yritetään vastata kokonaisvaltaisesti ja kunkin perheen yksilölliset piirteet ja tarpeet huomioiden.

Avustaminen

Taloudellinen avustaminen

- Vähävaraisten perheiden ja yksin elävien avustaminen; diakoniatyöntekijöiden vastaanotolla avustettiin sekä ruoka-avustuksien (ruokakassit, lahjakortit, maksuosoitukset) että rahallisin avustuksien (maksusitoumukset, laskunmaksun avustamiset). Sodan välillisten vaikutusten (elinkustannusten nousu) myötä monien taloudellinen tilanne on vaikeutunut ja avuntarve monimuotoistunut entisestään. Yhteistyötä sosiaalitoimen kanssa tiivistettiin.
- Diakoninen perhetyö kohdentuu erityisesti lapsiperheiden auttamiseen; joulun alla jaettiin diakoniantyön avustusten lisäksi SPR:n, LC Kausalan, yritysten, yhteisöjen ja yksityisten lahjoittamia avustuksia lahjakortteina, lahjoina ja joulukasseina. Ulkopuolisten lahjoitusten arvo oli vajaat 4000 euroa.

Varainhankinta

- Yhteisvastuu-keräys, kohteena 2022 nuoret; varoja kerättiin nuorten kävelytempauksella, lipaskeräyksin, lounas- ja arpamyynteillä sekä vapaaehtoislahjoituksin. Toimijoina srk:n eri ikäiset vapaaehtoistoimijat ja työntekijät yhdessä.
- Ukrainalaisten auttaminen; sodan alettua järjestettiin rukous- ja kynttilänsytytystilaisuus srk-keskuksen pihalla, jossa oli lipaskeräys KUA:lle.

Lahjoitusvarojen ja testamenttien käyttö:

- Diakoniarahaston varoja käytettiin talousavustuksiin, Viroon tehtyyn seurakuntaretkeen ja lahjoitettaviin joululehtiin.
- Kurtin testamentin varoja käytettiin talousavustuksiin ja vanhemmanväen kirkkopyhän kuljetukseen.
- Uskin rahaston varoja käytettiin talousavustuksiin sekä pääsiäisen kirkkokuljetukseen.

Hengellinen työ ja kohtaamiset

Yksilön kohtaaminen

- koti- ja laitospöytäkäynnit ikäihmisten ja sairaiden luona.
- sielunhoitokeskustelut ja kriisiasiakkaiden tapaamiset.
- syntymäpäiväkäynnit kodeissa.

Ryhmätoiminta

- laitoshartaudet palveluasumisessa ja hoitoyksiköissä.
- seurakuntapiiri Vuolenkoskella.
- surutyön ryhmä, yhdessä teologin kanssa
- vanhemman väen ja Yhteisvastuun kirkkopyhät litin kirkossa ja Kausalan srk-keskuksessa
- omaishoitajien, päihdeongelmaisten, työttömien, kehitysvammaisten ryhmät sekä srk:n tiloissa että toimintakeskuksissa.

Leiritoiminta

- kehitysvammaisten, mielenterveyskuntoutujien ja srk:n vapaaehtoisten leirit ja leiripäivät Heinlahdessa.

Muuta

- Diakonia 150 v -näyttely toteutettiin litin kirjastossa elokuussa. Näyttelyssä esiteltiin historiaa sekä nykypäivän diakoniaa litin seurakunnassa. Diakonian juhlamessu pidettiin litin kirkossa 2.9.2022.

Lähetys 260

Lähetyskäsken mukaisesti seurakunta lähettää lähetystyöntekijöitä, tukee heitä taloudellisesti, pitää heihin yhteyttä kirjeitse ja muistaa heitä rukouksin. Lähetystyön perustehtävänä oman seurakunnan sisällä on varainkeruu ja kokonaisvaltainen lähetyskasvatus.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Tavoitteena on tehdä lähetystyötä tutuksi kaiken ikäisille: lapsille, nuorille ja aikuisille sekä kerätä varoja lähetykselle myyjäisillä, arpajaisilla, ruoka- ja kahvimyynteillä ja Kauneimmilla joululauluilla.

Lapset: Lähetysseuraksi vieraillee seurakunnan kerhoissa ja kouluissa mahdollisuuksien mukaan.

Nuoret: Lähetysseuraksi osallistuu osaltaan nuorisotyöhön kertoen mahdollisuuksista, joilla nuoret voivat osallistua lähetystyöhön.

Kaikki: Loppiaisen järjestetään lähetyspyhä kokoamaan seurakuntalaisia tutustumaan lähetystyöhön. Lähetyspyhään kutsutaan vuosittain eri lähetysjärjestöjen edustajia kertomaan toiminnastaan. Toinen vastaava tilaisuus järjestetään syyskaudella. Lähetysrenkaan kautta on mahdollista saada seurakunnan nimikkolähetysten kirjeitä.

Lähetysten Kahvitupa on matalan kynnyksen paikka seurakuntaan. Kahvituvassa on tiistaisin tarjolla lounas ja perjantaisin hartaushetki. Neulekahvila kokoontuu joka toinen viikko. Kerran kuukaudessa on lähetysshetki, jossa kerrotaan lähetyskuulumisia.

Lähetysseuraksi vieraili vanhaisnuorten kerhoissa ja rippileireillä. Loppiaisen lähetyspyhää ei voitu järjestää koronatilanteen takia.

Lähetysseuran vapaaehtoistyössä ollut pariskunta vieraili syyskuussa seurakuntaleirillä kertomassa työstään Israelissa (Jerusalemista ja Palestiinalaisalueella). Lähetysrenkas ei kiinnostanut ihmisiä, vaan he kuulivat mieluummin lähetysten kuulumisia Kahvituvalla ja lähetysshetkissä, joita Kahvituvalla oli sen auki ollessa noin kerran kuukaudessa. Kahvitupa oli suljettu koronatilanteen takia tammihelmikuussa ja avoinna normaalisti maaliskuusta alkaen. Kesällä Kahvitupa oli avoinna kerran viikossa kesä- ja elokuussa. Heinäkuussa Kahvitupa oli suljettu. Toimintavuonna järjestettiin kahdet myyjäiset, ennen vappua myytiin simaa ja munkkeja ja marraskuussa järjestettiin lähetyslounas. Kauneimpia joululauluja laulettiin kuusi kertaa.

Seurakunnalla oli sopimukset kirkon kuuden virallisen lähetysjärjestön kanssa. Nimikkolähetettäjä olivat Pauli Vanhanen (Sley) ja Markus Aitamäki (SEKL). Sopimusta Kylväjän kanssa päivitettiin Korpin perheen jäätyä Suomeen. Kylväjän uutena nimikkolähetettinä aloitti Johnin perhe Kreikassa diasporatyössä.

Lahjoitusvarojen ja testamenttien käyttö:

Lahjoitus-, myyjäis- ja Kahvituvan tuotoilla tuettiin seurakunnan nimikkokohteita sekä lisäksi iitiläislähtöistä Vilmalotta Schafhauseria, joka on lähdeissä pakolaistyöhön Espanjaan Kansanlähetysten lähettämänä.

Kansainvälinen diakonia ja muu kansainvälinen toiminta 270

Kannetaan vastuuta maailman köyhimmistä keräämällä ja antamalla varoja Kirkon ulkomaan avulle sekä ystävyysseurakunta Tapa-Jakobille.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

- Kirkon ulkomaan avun lahjoitusosuus pidettiin vuoden 2021 tasolla.
- Ystävyysseurakunta Tapa-Jakobin kanssa yhteydenpito jatkui. Diakonianviranhaltija Sirpa Pusila oli sähköpostitse yhteydessä Tapa-Jakobin kirkkoherraan Valdo Reimanniin useaan kertaan vuoden aikana. Toukokuussa 27.5.2022 – 29.5.2022 tehtiin seurakuntaretki Viroon. Perjantaina 27.5.2022 vierailimme ja tutustuimme Tallinnan suomalaisen seurakuntaan, vierailu tapahtui Pyhän Mikaelin kirkolla. Tapasimme Markku Päiviön, joka kertoi meille Tallinnan suomalaisen seurakunnan toiminnasta. Lauantaina 28.5.2022 pääsimme tutustumaan Tallinnan tuomiokirkkoon, jossa Liisa Rossi kertoi meille sekä tuomioseurakunnan toiminnasta että hänen työstään Virossa. Perjantaina jatkoimme matkaa Tapaan, jossa tapasimme kirkkoherra Valdo Reimannin sekä seurakunnan luottamushenkilöitä sekä vapaaehtoisia. Tutustuimme Tapan kirkkoon sekä pappilaan, joka samalla on kirkkoherran asunto. Sunnuntaina 29.5.2022 olimme messussa Tapan kirkossa, messussa saarnasi litiin seurakunnan kirkkoherra Mikko Pelkonen.
- Esirukouksissa muistettiin maailman kriisipesäkkeitä sekä ystävyysseurakunta Tapa-Jakobia.

Muu seurakuntatyö 299

Sellaisten tuottojen ja kulujen kirjaaminen, jotka liittyvät seurakuntatyöhön, mutta joille ei löydy muuta luontaista tehtäväaluetta.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Jokaiselle rintamatunnuksen omaavalle vainajalle hankitaan sotaveteraanien toimesta seurakunnan kustantama havuseppele.

Isänmaallisissa kunnianosoituksissa lasketaan kunnan ja seurakunnan puoleksi kustantama seppel. Kirkkoherra osallistuu virkatehtävänä mm. hiippakunnan kirkkoherrojen kokouksiin. Perheniemen Opistolle myönnetään toiminta-avustus. Muut kirkkoherran myöntämät avustukset. Tavoitteet ovat toteutuneet asetetulla tavalla.

HAUTAUSTOIMI (pääluokka 4)

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
4 - Hautaustoimi						
Toimintatuotot (ulkoiset)	62 855,00		62 855,00	71 394,30	-8 539,30	113,6
Toimintakulut (ulkoiset)	-224 343,23	-5 400,00	-229 743,23	-198 691,08	-31 052,15	86,5
Toimintakate 1	-161 488,23	-5 400,00	-166 888,23	-127 296,78	-39 591,45	76,3
Toimintakulut (sisäiset)	-3 191,43		-3 191,43	-10 407,01	7 215,58	326,1
Toimintakate 2	-164 679,66	-5 400,00	-170 079,66	-137 703,79	-32 375,87	81,0
Poistot ja arvonalentumiset	-24 801,64		-24 801,64	-35 289,91	10 488,27	142,3
Laskennalliset erät	-46 285,00		-46 285,00	-55 798,46	9 513,46	120,6
Sisäiset korkokulut				-2 424,94	2 424,94	0,0
Sisäiset vyörytyserät	-46 285,00		-46 285,00	-53 373,52	7 088,52	115,3
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-235 766,30	-5 400,00	-241 166,30	-228 792,16	-12 374,14	94,9

Tehtäväalueen tehtävänä on luovuttaa (myydä) hautapaikkoja kuolemantapausten yhteydessä (uudet hautapaikat voimassa 30 vuotta) sekä suorittaa hautajaisiin liittyviä tehtäviä annettujen ohjeiden mukaisesti. On osoitettava kunnioitusta ja arvokkuutta ruumiiden ja tuhkan käsittelyssä sekä hautausmaan hoidossa. Siunauksen, polttohautauksen ja tuhkan käsittelyn yhteydessä on kunnioitettava sekä omaisten että vainajan elämänkatsomusta ja toivomuksia. Uskonnonvapauslaki, hautaustoimilaki ja kirkon saama osuus yhteisöveron tuotosta mm. hautaustoimen kustannusten kattamiseen edellyttävät hautaustoimen kustannuslaskentaa. Huolehtia hautausmaiden siisteydestä ja viihtyisyydestä ottaen huomioon ympäristön suojelliset näkökohdat ja tarjota hautausmaa-alue vainajien hautaamiseen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Hyvä asiakaspalvelu. Toimenpiteet: Omaisia ja asiakkaita palvellaan yhden henkilön toimesta mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Toteutui suunnitellusti.
2. Työmenetelmien kehittäminen. Toimenpiteet: Hautakarttasovelluksen (Circle) ja hautaustoimen ohjelman (Status) päivittäminen. Kouluttaa henkilökunta kasvinsuojeluaineiden turvalliseen käyttöön ja säilytykseen. Toteutui osittain. Circle ei toiminut vielä kunnollisesti ja Statuksen päivitys siirtyi vuodelle 2023.
3. Hautausmaiden yleisilmeen säilyttäminen hyvällä tasolla kustannustehokkaasti. Toteutui.
4. Ympäristödiplomien edellyttämien lajittelutoimintojen kehittäminen hautausmaalla. Toteutui osittain. Kävijöille tehtiin mahdolliseksi lajittelu, mutta lajiteltavat jakeet eivät menneet oikeisiin säiliöihin.
5. Sirottelualueen käyttöönotto ja toiminnan vakiinnuttaminen. Toteutui. Muistomerkki pystytettiin ja ensimmäinen vainaja siroteltiin uudelle alueelle.
6. Hautausmaiden käyttösuunnitelmien uusiminen. Ei toteutunut. Jäimme odottamaan kirkkohallituksen koulutusta, joka

toteutuu maaliskuussa 2023.

Hautausmaahallinto 401

Tehtäväalueen sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Hautaustoimeen liittyvän hautausmaatoimiston kustannusten seuranta. Kevätpalaverissa sovitaan toimintakaudella toteutettavista kehitystöistä ja uudistuksista sekä päätetään yhteisistä toimintalinjoista istutusten ym. suhteen. Hautaus toimi ja –hoito-ohjelmistojen täydentäminen ja tarkastaminen. Kaikki tavoitteet toteutuivat.

Hautausmaakiinteistöt 403

Tehtäväalueen tehtävänä on seurata siunauskappeleiden, kylmiöiden, huolto rakennuksien ja muiden hautaamista palvelevien rakennusten tuottoja ja kuluja niiltä osin, kun kulut sisältyvät hautaus toimituksiin.

Tehtäväalueen sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Työskentelytilan parantaminen. Toimenpiteet: valaistuksen parantaminen varastohuoneessa toteutui.
2. Laitehuollon suorittaminen. Toimenpiteet: Tullyökurssi yhdelle työntekijälle ja työlaitteiden hankinta toteutuivat.
3. Viihtyisä ja kaunis hautausmaa-alue. Kaluston kunnossapidosta huolehtiminen mm. vesihuolto, ruohonleikkurit ym. koneet ja laitteet. Sankarihautojen ja muiden yleisten muistomerkkien kukat ja kynttilät. Hautausmaiden kunnossapitoon hiekkaa, soraa, käytävien kunnostusta, kantojen jyrskintää ym. Hautausmailla olevien puiden ja istutusten hoito. Ekologisen ajattelun lisääminen. Hankkeet: Lahovikaisten puiden kaatoa. Jäteaitausten kunnostus ja jätteen käsittelyn uudistaminen. Hankinnat: työnnettävä ruohonleikkuri, kesätyöntekijöiden suojavaatteet. Puiden ja pensaiden taimia, tuenta ja suojaus sekä käsityökaluja. Infolaatan hankinta sankarihaudan kivetykseen. Vanhan hautausmaan tavoitteet toteutuivat.
4. Kaluston kunnossapidosta huolehtiminen mm. vesipumput, traktori, ruohonleikkurit ym. koneet ja laitteet. Kulttuurihistoriallisen hautausmaan osan ylläpito ja muiden yleisten muistomerkkien kukat ja kynttilät. Hautausmaiden kunnossapitoon hiekkaa, soraa, käytävien kunnostusta, kantojen jyrskintää ym. Hautausmailla olevien puiden ja istutusten hoito sekä puiden ja pensaiden lisääminen. Hankkeet: Sirottelualueen käyttöönotto, vesihuollon parantaminen; suodatus järvestä kuntoon ja traktorin vaihtaminen uuteen, kaivinkoneen vuokra 1 pv alueiden kunnostukseen sekä asfaltin poisto kappelille vievältä käytävältä ja maa-aineksia uuteen sorakäytävään. Hankinnat: kesätyöntekijöiden suojavaatteet, puhaltimen valjaiden uusinta, käsityökaluja, kastelujärjestelmän varaosia ja koneiden varaosia. Muistolehdon infotaulun hankinta. Rantapumpun kunnostus järven päässä. Uuden hautausmaan tavoitteet toteutuivat osittain, koska traktoria ei vaihdettu eikä ilmoitustaulua saatu hankittua Muistolehtoon.
5. Hautausmailla olevien puiden ja istutusten hoito. Kaadettujen puiden luovuttaminen kylän yhteisiin hankkeisiin. Hankkeet ja hankinnat: Aidan oikaisu, portin kunnostus ja saniteettitilojen ylimääräisten väliseinien poisto ja sisällä huoltomaalaus omana työnä. Info-laatan hankinta sankarihaudan taakse. Huonokuntoisten puiden poistaminen. Työntekijälle suojavaatteet. Hiekkaa hautojen kunnostajien käyttöön. Vuolenkosken hautausmaan tavoitteet toteutuivat.

Varsinainen hautaus toimi 404

Tehtäväalueen sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Hautauksista huolehtiminen: Vainajan säilyttäminen ja kuljettaminen. Toteutui.
2. Hautauspalvelujen tarjoaminen: Hautojen kaivusta, peittämisestä ja peruskunnostamisesta huolehtiminen. Suntion tehtävät hautajaisissa. Hankinnat: petkele, seurakuntamestarin suojavaatetus. Toteutuivat.

Kouvolan seurakuntayhtymältä yhteistyösopimuksen perusteella tarjotaan mahdollisuus tunnuksittomien hauta-alueelle hautaamiseen Lepolan hautausmaalle.

Haudanhoitosopimukset 405

Tehtäväalueen tehtävänä on hoitosopimukseen liittyvät menot ja tulot, jotka koskevat sekä kesähoitoja että määräaikaista ja ainaisia haudanhoitosopimuksia. Tilinpäätöksen yhteydessä siirretään taseen toimeksiantojen pääomista Haudanhoitosopimukset - tehtäväalueen tilille jaksotetut hoitomaksut maksutuottoja syntyneiden kulujen verran. Kesähoitosopimusten maksutuotot kirjataan suoraan tälle tehtäväalueelle. Tehtäväalueen tuloilla ja menoilla ei ole vaikutusta seurakunnan tuloslaskelmaan.

Tehtäväalueen sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Hautojenhoitopalvelun tuottaminen. Huolehditaan määräaikaisten ja ainaishoitohautojen hoidosta huomioon ottaen koko ajan pienentyvät pääomat. Osuus työntekijöiden suojavaatteista, kasvualtaita, multaa ja hiekkaa. Lahjoitusvarojen käyttö: Ester Sommarbergin ja miehensä haudanhoito. Siiri Saarelaisen ja Anna Issula-Saarelaisen haudan hoito. Irja Kurton rahastosta Kurton sukuhaudan hoito. Uskin rahastosta haudan hoito. Lahjoitusvaroin ylläpidettävillä haudoille istutetaan vuosittain kukat ja syksyisin kanervat. Jouluna haudoille sytytetään kynttilät. Hankinnat: Hoitomerkkien uusiminen. Tavoitteet toteutuivat.

KIINTEISTÖTOIMI (pääluokka 5)

	TA kuluva	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
5 - Kiinteistötoimi						
Toimintatuotot (ulkoiset)	71 010,00		71 010,00	152 433,03	-81 423,03	214,7
Toimintakulut (ulkoiset)	-408 487,37		-408 487,37	-411 989,50	3 502,13	100,9
Toimintakate 1	-337 477,37		-337 477,37	-259 556,47	-77 920,90	76,9
Toimintatuotot (sisäiset)	419 214,01		419 214,01	523 656,53	-104 442,52	124,9
Toimintakate 2	81 736,64		81 736,64	264 100,06	-182 363,42	323,1
Poistot ja arvonalentumiset	-148 579,00		-148 579,00	-150 069,19	1 490,19	101,0
Laskennalliset erät				-82 728,39	82 728,39	0,0
Sisäiset korkokulut				-67 746,87	67 746,87	0,0
Sisäiset vyörytyserät				-14 981,52	14 981,52	0,0
Työalakatte (ulkoiset ja sisäiset)	-66 842,36		-66 842,36	31 302,48	-98 144,84	-46,8

Seurakunnan kiinteistöjen ja muiden toimitilojen sekä niiden kaluston hoito- ja kunnossapito. Lisäksi kiinteistöhallinnolle kuuluu kiinteistöhuolto, suntio-, vahtimestari- ja siivouspalvelujen tuottaminen sekä kiinteistöissä tapahtuvan tarjoilutoiminnan toteuttaminen sekä maa- ja metsätaloudesta huolehtiminen. Kiinteistö- ja kulttuurihistoriallisen esineistönrekisterin (Basis) ylläpidosta huolehtiminen. Irtaimisto-rekisterin ylläpito.

Tehtäväalueen sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

- Kiinteistöjen hoitotason tarkastelu. Toimenpiteet: Suoritetaan kiinteistöillä turvallisuuskävelyjä epäkohtien kartoittamiseksi ja turvallisuuden parantamiseksi. Toteutui.
- Hankintojen tehostaminen. Toimenpiteet: Palvelujen ja tavarahankintojen kilpailuttaminen. Hankintatoimen kehittäminen kustannustehokkaasti. Kilpailutuksia toteutettiin hankintojen yhteydessä ja käytettiin hyväksi Hanselin yhteiskilpailutuksia.
- Työtehtävien tarkastelu ja toimintojen tehostaminen. Toimenpiteet: Suursiivousten toteutus omana työnä kaikilla kiinteistöillä. Pesulapalveluja käyttö liinavaatehuollossa. Varausjärjestelmän tehokas hyödyntäminen. Toteutui.
- Seurakuntalaisten tarpeista huolehtiminen. Toimenpiteet: Tekemällä yhteistyötä seurakunnan kaikkien työmuotojen kanssa luomalla positiivista ajattelua ja lämmin ilmapiiri kohdatessa seurakuntalaisia. Toteutui.
- Työntekijöiden jaksamisesta huolehtiminen. Toimenpiteet: Ulkopuolisen työvoiman palkkaaminen enenevässä määrin kattamaan lisääntyvien tarjoilutilanteiden toteuttamista. Työntekijöiden viikkovapaiden toteuttaminen useimmiten perättäisinä päivinä. Työvuorosunnittelun tehostaminen, jottei yllättäviä muutoksia tulisi jatkuvasti suunnittelukaudelle. Rekrytointivaikkeuksien vuoksi tavoite toteutui heikosti.
- Kehittää kiinteistötoimintaa muuttuvan kehityksen mukaan sekä huolehtia tilojen viihtyvyydestä ja tarkoituksenmukaisuudesta. Lisäksi tavoitteena on huolehtia olemassa olevien kiinteistöjen kunnossapidosta ja hoidosta niin, että kiinteistöihin sijoitettu omaisuuden arvo säilyy ja kiinteistöjen elinkaarikustannukset saadaan pidettyä kohtuullisella tasolla. Toimenpiteet: Jatketaan kiinteistöjen energian seurantaa ja minimoidaan energiankulutusta. Valmistellaan kiinteistöjen toimintojen automatisointia. Kiinteistö- ja esinerekisterin Basis täydentäminen. Toteutui kokonaan, kiinteistöissä toteutettiin astetta alemmas kampanja, jolloin rakennusten lämpötilaa laskettiin asteella. Basis-rekisteriä täydennettiin ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden esineiden rekisteröinti aloitettiin. Metsätalouden hankkeet toteutuivat suunnitellusti.
- Uudisrakentamisen ja korjausrakentamisen suunnittelu ja valvonta. Toimenpiteet: Varataan talouspäällikölle työaika toteuttaa suunnittelu ja valvonta tehtävät huolellisesti ja harkiten. Ei toteutunut, lisääntyneet työtehtävät veivät aikaa suunnittelulta.
- Työmenetelmien kehittäminen. Toimenpiteet: Kehitetään työtapoja ja keskitytään olennaiseen, jotta tehtävät saadaan hoidettua nykyisellä työvoimalla toiminnan näkyvästi kärsimättä. Kiinnitetään huomiota erityisesti tilanteisiin, joissa kohdataan seurakuntalaisia. Toteutui ja tehtävät saatiin hoidettua.
- Radonmittausten suorittaminen kaikissa rakennuksissa. Mittaukset suoritettiin seurakuntakeskuksella ja siunauskappelilla. Jatkettiin mittauksia Heinlahdessa ja kirkossa.

2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteumavertailu

	Toteuma 2021	TA 2022	TA	TA yhteensä	Toteuma 2022	Yli-ali	T-%
Sisäinen ja ulkoinen							

muutokset
2022

Toimintatuotot	1 021 017,52	593 567,01		593 567,01	831 330,95	-237 763,94	140,1
Korvaukset	4 218,25	2 500,00		2 500,00		2 500,00	
Myyntituotot	11 775,97	12 550,00		12 550,00	13 893,89	-1 343,89	110,7
Maksutuotot	73 376,11	82 070,00		82 070,00	87 363,28	-5 293,28	106,4
Vuokratuotot	17 769,97	14 878,00		14 878,00	20 405,06	-5 527,06	137,1
Metsätalouden tuotot	127 910,92	54 000,00		54 000,00	60 937,69	-6 937,69	112,8
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	5 908,11	8 355,00		8 355,00	54 718,04	-46 363,04	654,9
Tuet ja avustukset	1 967,22				1 667,13	-1 667,13	
Muut toimintatuotot	142,82				68 689,33	-68 689,33	
Sisäiset tuotot	777 948,15	419 214,01		419 214,01	523 656,53	-104 442,52	124,9
Toimintakulut	-2 208 873,71	-1 943 051,82	-16 900,00	-1 959 951,82	-2 021 138,85	61 187,03	103,1
Henkilöstökulut	-860 417,03	-866 115,81		-866 115,81	-878 909,89	12 794,08	101,5
Palvelujen ostot	-279 616,58	-356 118,00	-5 400,00	-361 518,00	-318 759,40	-42 758,60	88,2
Vuokratulut	-31 179,62	-38 630,00		-38 630,00	-31 724,32	-6 905,68	82,1
Sisäiset vuokratulut	-777 948,15	-419 214,01		-419 214,01	-523 656,53	104 442,52	124,9
Aineet ja tarvikkeet	-161 322,85	-190 076,00		-190 076,00	-169 781,82	-20 294,18	89,3
Annetut avustukset	-49 292,66	-47 070,00	-11 500,00	-58 570,00	-60 528,65	1 958,65	103,3
Muut toimintakulut	-49 096,82	-25 828,00		-25 828,00	-37 778,24	11 950,24	146,3
TOIMINTAKATE	-1 187 856,19	-1 349 484,81	-16 900,00	-1 366 384,81	-1 189 807,90	-176 576,91	87,1
Kirkollisverotulot	1 209 443,58	1 262 000,00		1 262 000,00	1 244 579,64	17 420,36	98,6
Valtionrahoitus	131 160,00	130 000,00		130 000,00	131 112,00	-1 112,00	100,9
Verotuskulut	-19 564,41	-19 600,00		-19 600,00	-18 054,01	-1 545,99	92,1
Kirkon rahastomaksut	-120 809,50	-107 900,00		-107 900,00	-98 804,48	-9 095,52	91,6
Rahoitustuotot ja -kulut	85 691,59	30 252,00		30 252,00	-31 249,51	61 501,51	-103,3
Korkotuotot	2 971,01				290,89	-290,89	
Muut rahoitustuotot	57 359,59	32 852,00		32 852,00	62 447,93	-29 595,93	190,1
Sisäiset korkotuotot					70 171,81	-70 171,81	
Arvon alentumiset sijoituksista					-93 185,26	93 185,26	
Arvon alentumisten palautukset sijoituksista	26 420,34				204,56	-204,56	
Korkokulut	-5,35				-15,63	15,63	
Muut rahoituskulut	-1 054,00	-2 600,00		-2 600,00	-992,00	-1 608,00	38,2
Sisäiset korkokulut					-70 171,81	70 171,81	
VUOSIKATE	98 065,07	-54 732,81	-16 900,00	-71 632,81	37 775,74	-109 408,55	-52,7
Poistot ja arvonalentumiset	-798 656,15	-173 380,64		-173 380,64	-185 359,10	11 978,46	106,9
Suunnitelmanmukaiset poistot	-798 038,11	-173 380,64		-173 380,64	-185 359,10	11 978,46	106,9
Kertaluonteiset poistot	-618,04						
Sisäiset vyörytyserät	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,0
TILIKAUDEN TULOS	-700 591,08	-228 113,45	-16 900,00	-245 013,45	-147 583,36	-97 430,09	60,2
Poistoerojen lisäys (-) tai vähennys (+)	177 774,05	33 000,00		33 000,00	28 480,96	4 519,04	86,3
Tilikauden yli/alijäämä	-522 817,03	-195 113,45	-16 900,00	-212 013,45	-119 102,40	-92 911,05	56,2

Verotulot ja valtionrahoitus

Tilivuosi	Kirkollisveroprosentti	Kirkollisvero	Valtionrahoitus
2022	1,65	1 244 579,64	131 112,00
2021	1,65	1 209 443,58	131 160,00
2020	1,65	1 241 967,01	130 692,00
2019	1,65	1 227 857,28	129 888,00
2018	1,65	1 186 727,42	133 942,08

Verotuloiksi merkitään tässä taulukossa tulot, jotka ko. vuonna on kirjanpidossa kirjattu verotuloiksi.

3 Investointiosan toteutuminen
Investointiosa toteumavertailu

Tulosyksikkö	Kustannus- arvio	Toteuma yhteensä	Ed. vuosien käyttö	TA kuluva	Talous- arvio muutokset	Talousarvi o muutosten jälkeen	Toteuma kuluva menot	Toteuma kuluva tulot	Toteuma kuluva yhteensä	Yli/Ali	T-%	Kustan nusarvi osta käytett y 31.12.
1014030002 – Uusi hautausmaa	-20 000,00	-18 501,56	-11 871,14	-2 500,00		-2 500,00	-6 630,42		-6 630,42	4 130,42	265,22	92,5
2007911 - Muistolehdon kunn. ja muistomerk. hankinta	-10 000,00	-9 326,00	-9 176,00				-150,00		-150,00	150,00		93,3
2007912 – Sirottelualue	-10 000,00	-9 175,56	-2 695,14	-2 500,00		-2 500,00	-6 480,42		-6 480,42	3 980,42	259,2	91,8
1015020000 – Kirkot	-463 097,00	-218 907,99	-81 587,63	-132 688,00		-32 688,00	-177 250,55	39 930,19	-137 320,36	104 632,36	420,10	47,3
2007546 - Hiilineutraalisuus litin kirkko	-263 097,00	-218 907,99	-81 587,63	-32 688,00		-32 688,00	-177 250,55	39 930,19	-137 320,36	104 632,36	420,1	83,2
2009056 - Kirkon monipuolistaminen	-200 000,00			-100 000,00	100 000,00	0,00				0,00		
1015040000 – Kirkonkylän kappeli	-497 779,00	-51 320,07	-15 964,37	-71 145,00		-41 145,00	-35 355,70		-35 355,70	-5 789,30	317,23	10,3
2005584 - Siunauskappelin peruskorjauksen suunnitt	-39 217,00	-9 216,51	-9 216,51	0,00		0,00				0,00		23,5
2007544 – Hiili- neutraalisuus siunauskappeli	-428 562,00	-42 103,56	-6 747,86	-41 145,00		-41 145,00	-35 355,70		-35 355,70	-5 789,30	85,9	9,8
2009055 - Perkolan korjaus, KK siunauskappeli	-30 000,00			-30 000,00	30 000,00	0,00				0,00		
1015060000 - Srk.keskus Kausala	-20 530,00	-6 843,46				-8 531,00	-8 531,00		-6 843,46	-1 687,54	80,22	33,3
2006847 - Seurakuntakeskus, räystäskourujen korj.	-20 530,00	-6 843,46				-8 531,00	-8 531,00		-6 843,46	-1 687,54	80,2	33,3
1015080000 – Heinlahti	-65 000,00			-65 000,00	65 000,00					0,00		
2009057 - Kattojen uusiminen Heinlahti	-65 000,00			-65 000,00	65 000,00	0,00				0,00		
Yhteensä	-1 066 406,00	-295 573,08	-109 423,14	-271 333,00	-8 531,00	-84 864,00	-226 080,13	39 930,19	-186 149,94	101 285,94	94,2	27,7

4 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan, miten seurakunnan menot on rahoitettu.

Rahoitusosa toteumavertailu

	Toteuma 2021	TA 2022	TA muutokset 2022	TA yhteensä 2022	Toteuma 2022	Yli-ali	T-%
Tulorahoitus	98 065,07	-54 732,81	-16 900,00	-71 632,81	-30 218,53	-41 414,28	42,2
Vuosikate	98 065,07	-54 732,81	-16 900,00	-71 632,81	37 775,74	-109 408,55	-52,7
Tulorahoituksen korjaukset					-67 994,27	67 994,27	
Investoinnit	-81 461,23	-210 188,00	-8 531,00	-218 719,00	-120 000,02	-98 718,98	54,8
Investointimenot	-102 161,23	-271 333,00	-8 531,00	-279 864,00	-227 930,21	-51 933,79	81,4
Pysyvien vastaavien myyntitulot					68 000,00	-68 000,00	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	20 700,00	61 145,00		61 145,00	39 930,19	21 214,81	65,3
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	16 603,84	-264 920,81	-25 431,00	-290 351,81	-150 218,55	-140 133,26	51,7
Muut maksuvalmiuden muutokset	48 997,65				-12 198,65	12 198,65	
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	13 328,27				4 056,46	-4 056,46	
Vaihto-omaisuuden muutos	352,00				-1 291,83	1 291,83	
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-49,05				-930,90	930,90	
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	35 366,43				-14 032,38	14 032,38	
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	48 997,65				-12 198,65	12 198,65	
Rahavarojen muutos	65 601,49	-264 920,81	-25 431,00	-290 351,81	-162 417,20	-127 934,61	55,9
Rahavarojen muutos (tase)	65 601,49				-162 417,20		

5 Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Sitovuustasoa osoittava otsikko	TA 2022	TA-muutos	Muutettu TA 2022	Toteuma	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Hallinto	-211 390,10	0,00	-211 390,10	-190 971,24	-20 418,86
Seurakunnallinen toiminta	-639 129,11	-11 500,00	-650 629,11	-611 983,41	-38 645,70
Hautaus toimi	-161 488,23	-5 400,00	-166 888,23	-127 296,78	-39 591,45
Kiinteistötoimi	-337 477,37	0,00	-337 477,37	-259 556,47	-77 920,90
Käyttötalousosa yhteensä	-1 349 484,81	-16 900,00	-1 366 384,81	-1 189 807,90	-176 576,91
Tuloslaskelmaosa					
Kirkollisvero	1 262 000,00		1 262 000,00	1 244 579,64	17 420,36
Valtionrahoitus	130 000,00		130 000,00	131 112,00	-1 112,00
Keskusrahastomaksu	-47 900,00		-47 900,00	-48 016,98	116,98
Eläkerahastomaksu	-60 000,00		-60 000,00	-50 787,50	-9 212,50
Avustukset					
Investointiosa					
Muistolehto				-150,00	150,00
Sirontelualue	-2 500,00		-2 500,00	-6 480,42	3 980,42
Kirkko, hiilineutraalius	-32 688,00		-32 688,00	-137 320,36	104 632,36
Siunauskappeli, hiilineutraalius	-41 145,00		-41 145,00	-35 355,70	-5 789,30
Srk.keskus, räystäskouru		-8 531,00	-8 531,00	-6 843,46	-1 687,54
Rahoitusosa					

Sirontelualan, muistolehdon, kirkon ja siunauskappelin lämmitysjärjestelmän rakentamiseen on varattu määräraha vuoden 2021 investointisuunnitelmassa, joka jäi osittain käyttämättä. Määrärahat käytetty vuonna 2022.

III Tilinpäätöslaskelmat

1 Tuloslaskelma

	1.1.2022-31.12.2022	1.1.2021-31.12.2021
ulkoinen		
Toimintatuotot	307 674,42	243 069,37
Korvaukset		4 218,25
Myyntituotot	13 893,89	11 775,97
Maksutuotot	87 363,28	73 376,11
Vuokratuotot	20 405,06	17 769,97
Metsätalouden tuotot	60 937,69	127 910,92
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	54 718,04	5 908,11
Tuet ja avustukset	1 667,13	1 967,22
Muut toimintatuotot	68 689,33	142,82
Toimintakulut	-1 497 482,32	-1 430 925,56
Henkilöstökulut	-878 909,89	-860 417,03
Palvelujen ostot	-318 759,40	-279 616,58
Vuokratulut	-31 724,32	-31 179,62
Aineet ja tarvikkeet	-169 781,82	-161 322,85
Annetut avustukset	-60 528,65	-49 292,66
Muut toimintakulut	-37 778,24	-49 096,82
TOIMINTAKATE	-1 189 807,90	-1 187 856,19
Kirkollisverotulot	1 244 579,64	1 209 443,58
500000 Kirkollisverotulo	1 244 579,64	1 209 443,58
Valtionrahoitus	131 112,00	131 160,00
511000 Valtionrahoitus	131 112,00	131 160,00
Verotuskulut	-18 054,01	-19 564,41
520000 Osuus verotuskuluista	-18 054,01	-19 564,41
Keskusrahastomaksut	-98 804,48	-120 809,50
530000 Kirkon keskusrahastomaksu	-48 016,98	-48 762,00
535000 Kirkon eläkerahastomaksu	-50 787,50	-72 047,50
Rahoitustuotot ja -kulut	-31 249,51	85 691,59
Korkotuotot	290,89	2 971,01
Muut rahoitustuotot	62 447,93	57 359,59
Arvonalentumiset sijoituksista	-93 185,26	
Arvonalentumisten palautukset sijoituksista	204,56	26 420,34
Korkokulut	-15,63	-5,35
Muut rahoituskulut	-992,00	-1 054,00
VUOSIKATE	37 775,74	98 065,07
Poistot ja arvonalentumiset	-185 359,10	-798 656,15
Suunnitelman mukaiset poistot	-185 359,10	-798 038,11
Kertaluonteiset poistot		-618,04
TILIKAUDEN TULOS	-147 583,36	-700 591,08
Poistoerojen lisäys (-) tai vähennys (+)	28 480,96	177 774,05
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-119 102,40	-522 817,03

2 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma, ulkoinen

Tilikausi	1.1.2022-31.12.2022	1.1.2021-31.12.2021
Tulorahoitus	-30 218,53	98 065,07
Vuosikate	37 775,74	98 065,07
Tulorahoituksen korjaukset	-67 994,27	
Investoinnit	-120 000,02	-81 461,23
Investointimenot	-227 930,21	-102 161,23
Pysyvien vastaavien myyntitulot	68 000,00	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	39 930,19	20 700,00
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-150 218,55	16 603,84
Muut maksuvalmiuden muutokset	-12 198,65	48 997,65
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	4 056,46	13 328,27
Vaihto-omaisuuden muutos	-1 291,83	352,00
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-930,90	-49,05
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-14 032,38	35 366,43
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-12 198,65	48 997,65
Rahavarojen muutos	-162 417,20	65 601,49
Rahavarojen muutos (tase)	-162 417,20	65 601,49

	1.1. – 31.12.2022	1.1.–31.12.2021
Rahavarojen muutos	-162 417,20	65 601,49
Rahavarat kauden lopussa	1 390 079,91	1 552 497,11
Rahavarat kauden alussa	1 552 497,11	1 486 895,62

3 Tase

	1.1.2022-31.12.2022	1.1.2021-31.12.2021
VASTAAVAA	5 304 553,13	5 507 262,79
PYSYVÄT VASTAAVAT	3 169 551,90	3 166 916,71
Aineelliset hyödykkeet	2 877 108,07	2 876 322,96
Maa- ja vesialueet	686 710,49	686 716,22
Hautaustoimen aineelliset hyödykkeet	292 591,88	90 472,24
Rakennukset	1 659 340,65	1 781 550,99
Kiinteät rakenteet ja laitteet	179 426,52	202 995,64
Koneet ja kalusto	875,00	5 164,73
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	58 163,53	109 423,14
Sijoitukset	292 443,83	290 593,75
Osakkeet ja osuudet	284 713,75	284 713,75
Saamiset	7 730,08	5 880,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	737 971,43	783 121,81
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	737 971,43	783 121,81
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 397 029,80	1 557 224,27
Vaihto-omaisuus	1 463,83	172,00
Ennakkomaksut	1 463,83	172,00

Saamiset	5 486,06	4 555,16
Lyhytaikaiset saamiset	5 486,06	4 555,16
Myyntisaamiset	3 667,61	4 175,60
Muut saamiset	0,00	72,02
Siirtosaamiset	1 818,45	307,54
Rahoitusarvopaperit	1 099 121,98	1 146 713,30
Osakkeet ja osuudet	423 491,98	471 322,30
Muut arvopaperit	675 630,00	675 391,00
Rahat ja pankkisaamiset	290 957,93	405 783,81
VASTATTAVAA	-5 304 553,13	-5 507 262,79
OMA PÄÄOMA	-3 379 002,41	-3 498 104,81
Peruspääoma	-2 859 728,55	-2 859 728,55
Ainaishoitosopimusten pääomat	-15 349,79	-15 349,79
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	-623 026,47	-1 145 843,50
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	119 102,40	522 817,03
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	-870 417,39	-898 898,35
Poistoero	-870 417,39	-898 898,35
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	-827 435,24	-868 529,16
Lahjoitusrahastojen pääomat	-827 435,24	-868 529,16
VIERAS PÄÄOMA	-227 698,09	-241 730,47
Pitkäaikainen vieras pääoma	-5 920,13	-9 169,13
Saadut ennakot	-5 920,13	-9 169,13
Lyhytaikainen vieras pääoma	-221 777,96	-232 561,34
Saadut ennakot	-3 249,00	-4 422,78
Ostovelat	-57 994,95	-62 610,01
Muut velat	-27 079,29	-24 945,99
Siirtovelat	-133 454,72	-140 582,56

IV Tilinpäätöksen liitetiedot

1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotuseriaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti.

Verotulot on kirjattu maksuperusteisesti niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Avustukset: Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on kirjattu suoriteperusteisesti.

Tilinpäätökseen on kirjattu kustannuspaikoittain työntekijöiden kumulatiivinen lomapalkkavelan muutos sivukuluineen 31.12.2022.

Velkaan on laskettu työntekijöiden ansaitut ja pitämättömät lomat, lomaraha- ja säästövapaat niiltä työntekijöiltä, joiden palvelussuhde jatkuu tai on päättynyt 31.12.2022 mennessä eikä lopputiliä ole vielä laskettu. Menetelmä: Lomakorvaus + lomaraha + säästövapaat + vanhat pitämättömät lomapäivät + pitämättömät lomarahavapaapäivät + sotumaksut + KIEL-maksu = Lomapalkkavelka yhteensä. Seurakunnan lomapalkka-velka henkilösivukuluineen ajalla 1.4.2022 – 31.12.2022 on yhteensä **124.481,55 euroa**, joka on laskettu todellisten palkkakustannusten mukaan/henkilö.

Kustannuslaskennassa tuotot ja kulut merkitään laskentakohteille (esim. tulosyksiköille, rakennuskohteille) ja laskentakausille toiminnan määrän mukaan aiheuttamisperiaatteen mukaan. Kustannusten jakamista laskentakohteille sanotaan kohdentamiseksi ja niiden jakamista laskentakausille jaksottamiseksi.

Investointimenot aktivoidaan pysyviin vastaaviin ja ne kirjataan poistoina kuluiksi taloudellisena pitoaikana suunnitelman mukaan (KPL 5:5,1). Poistojen avulla investointimenot jaksotetaan tuloslaskelmaan eri tilikausien kuluiksi. Menetelmä: Poistosisiteella seurataan kuukausittain jäljellä olevaa poistamatonta hankintahintaa, johon lisätään tehdyt hankinnat, jonka jälkeen suoritetaan poistolaskenta kirkkovaltuuston hyväksymin poistoprosentein kuukausittain.

Arvostusperiaatteet/Pysyvien vastaavien arvostus

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet: Hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Iitin seurakunnassa taseeseen aktivoidaan yli 10 000 euron hankinnat, jotka poistetaan taloudellisena vaikutusaikanaan.

Sijoitukset: Sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Rahoitusomaisuus: Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutus- tai markkinahintaan.

Seurakunnan kirjanpidon yhteydessä hoidettujen erityiskatteisten rahastojen pääomien tuotot ja kulut kirjataan tuloslaskelmaan omilla kustannuspaikoillaan samoin kuin rahastosta katettavan toiminnan kulut. Toimeksiantojen pääomista annettavien avustuksien myöntämisessä käytetään nettoperiaatetta.

2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Taseessa siirrettiin keskeneräisistä töistä kirkon lämmitysjärjestelmän muutoksen valmistuttua 258 838,18 euroa ja saatu hiilineutraalisuusavustus 39 930,19 euroa tilille hautaus-toimen kiinteät rakenteet, vaikka siirto olisi pitänyt tehdä tilille kirkko. Korjataan virhe vuonna 2023 siirtämällä vastaavat summat tilille kirkko. Valmetin ja Neles:n yhdistyessä Valmetiksi. Valmetin 31.12.2022 arvoksi on jäänyt vain Valmetin osakkeiden arvo, johon on tehty arvonkorotus 204,56 euroa. Korjataan yhdistyneen Valmetin arvo vuonna 2023. Investointisuunnitelman toteutumisvertailussa 2022 on esitetty toteutumattomien investointien talousarviomuutos, joka käsitteellä kirkkovaltuustossa toukokuussa 2023. Investointien toteutumavertailun esittämistapa on muutettu vuodesta 2022 alkaen. Talousarvion 2022 investointisuunnitelmassa oli virheellinen etumerkki Hiilineutraalisuus, siunauskappeli kohdassa. Korjaus on tehty Investointien toteutumisvertailuun. Korjaus vaikuttaa myös rahoituslaskelman toteutumisvertailuun.

3 Tuloslaskelman liitetiedot

Rantatontin myynnistä saatu myyntivoitto 68 000 euroa oli tilikaudelle kohdistunut kertaluonteinen erä.

Luottotappioiksi kirjattiin 898,66 euroa myynti- ja maksutuotoista. Luottotappioiksi kirjattiin perintätoimenpiteistä huolimatta saamatta jääneitä yli vuoden vanhoja myyntisaatavia kuten leiri- ja kerhomaksuja ja hautausmaksuja.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu seurakunnassa ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kirkkovaltuusto hyväksyi 14.12.2020 poistosuunnitelman muutoksen, jolla seurakunnan käyttömaisuuden poistoajat on muutettu vastaamaan kirkkohallituksen ohjeen Käyttömaisuuskirjanpito ja suunnitelman mukaisten poistojen laskeminen mukaisia suosituspöytäkirjoja. Tilikauden poistot eivät ole vertailukelpoiset edellisen tilikauden poistojen kanssa, koska poistosuunnitelmaa on 1.1.2021 alkaen muutettu. Vuoden 2021 tilinpäätöksessä poistojen määrä oli poikkeuksellinen.

Kirkkovaltuuston hyväksymät poistoajat ovat seuraavat:

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet – 3 vuotta

Muut pitkävaikutteiset menot – 4 vuotta

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet – ei poistoja

Hautausmaat – hautaus-toimeen liittyvät muut pitkävaikutteiset menot 4 v, hautaus-toimen muut rakennukset 9 v, hautaus-toimen kiinteät rakenteet ja laitteet 10 v, hautaus-toimen koneet ja laitteet 4 v. Hautausmaiden maa- ja vesialueet, maa-aineksen vaihto, ei poistoja. Hautaus-toimen muut aineelliset hyödykkeet käyttöajan mukaan.

Rakennukset – kirkot 50 v, seurakuntatalot 20 v, kappelit 40 v, siunauskappelit 40 v, leiri- ja kurssikeskukset 25 v, asuinrakennukset 25 v, hallinto- ja laitosrakennukset 20 v, huolto- ja talousrakennukset 10 v, muut rakennukset 10 v.

Kiinteät rakenteet ja laitteet – maa- ja vesirakenteet 15 v, urut 20 v, muut kiinteät rakenteet ja laitteet 10 v.

Koneet ja kalusto – kuljetusvälineet 4 v, IT-laitteisto 4 v, muut koneet ja kalusto 4 v.

Muut aineelliset hyödykkeet – luonnonvarat poisto käytön mukaan, sakraali-, arvo- ja taide-esineet ei poistoja.

4 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Osakkeet ja osuudet	Hankintameno	Kirjanpito-arvo	Kirjanpito arvo	Muutos €
		1.1.2022	31.12.2022	
Asunto-osakkeet Koskentalo	124 975,40	124 975,40	124 975,40	-
Kiinteistöosakkeet, Kiinteistöyhtiö Levon krematorio	31 050,00	31 050,00	31 050,00	-
Osakkeet KSS Verkko Oy	86 301,93	86 301,93	86 301,93	-
Osakkeet PHP-Holding Oy	1 631,42	1 631,42	1 631,42	-
Osuudet Metsä Group	40 755,00	40 755,00	40 755,00	-
Osakkeet ja osuudet yhteensä	284 713,75	284 713,75	284 713,75	

Rahoitusarvopaperit	Merkintä-arvo	Markkina-arvo	Kirjanpito-arvo	Kirjanpito-arvo	Muutos
		31.12.2022	1.1.2022	31.12.2022	€
	1 144 578,23	1 302 876,78	1 146 712,87	1 099 121,55	-47 591,32
Rahastosijoitukset					
Lahjoitusomaisuus- ja toimeksiantojen varat	738 940,98	821 868,47	717 611,33	672 460,95	-45 150,38
Rahoitusarvopaperit yhteensä	1 883 519,21	2 124 745,25	1 864 324,20	1 771 582,50	-92 741,70

Sulautumiset Hankintahinta Vastaanottava rahasto
 SEB 30 10.6.2022 181 182,35 SEB Fund 3, Sub-fund SEB Mixed Find 30

Ennakkomaksut

EPassin käyttämättömien latausmaksujen siirto vuodelle 2023	768,43
Painotalo Vartevan lasku kummi, rippikoulu todistuksista 2023	695,40
Ennakkomaksut yhteensä	1 463,83

Siirtosaamisiin sisältyvät merkittävät erät

Postimaksukoneen latausmaksu, käyttämätön	tosite 1001290	809,09
Kelan korvaukset joulukuun 2022 maksettu 5.1.2023	tosite 1001314	1 009,36
Siirtosaamiset yhteensä	Yhteensä	1 818,45

Pysyvät vastaavat

	Maa- ja vesialueet	Hautaus-toimen aineelliset hyödykkeet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet Yht.	Sijoitukset	Yhteensä
Arvo ed. vuoden lopussa	686 716,22	90 472,24	1 781 550,99	202 995,64	5 164,73	109 423,14	2 876 322,96	284 713,75	3 161 036,71
Lisäykset		168 998,87				57 081,26	226 080,13		226 080,13
Siirtokirjaukset		108 340,87				-108 340,87	0,00		0,00
Myynnit	-5,73						-5,73		-5,73
Poisto/Myynti									
Suunnitelman mukaiset poistot		-35 289,91	-122 210,34	-23 569,12	289,73		-185 359,10		-185 359,10
Suunnitelmasta poikkeavat poistot									
Arvonkorotukset									
Invest. Tuki		-39 930,19					-39 930,19		-39 930,19
Arvo vuoden lopussa	686 710,49	292 591,88	1 659 340,65	179 426,52	875,00	58 163,53	2 877 108,07	284 713,75	3 161 821,82

5 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot**Oma pääoma**

	1.1.2022 –31.12.2022	1.1.2021 –31.12.2021	Muutos
Peruspääoma	-2 859 728,55	-2 859 728,55	0,00
Ainashoitosopimusten pääoma	-15 349,79	-15 349,79	0,00
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	-623 026,47	-1 145 843,50	522 817,03
Tilikauden yli/alijäämä	119 102,40	522 817,03	-403 714,63
Oma pääoma yhteensä	-3 379 002,41	-3 498 104,81	-119 102,40

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelat	Summa
1001254 Lomapalkkajaksotus	-124 481,55

Muut lyhytaikaiset siirtovelat:

1001289 Palkkojen palautus virheellinen tilinumero	-441,76
1001292 YV-keräyksen tilittämätön osuus	-2 288,08
1001309 Korjaustosite kirjausvirhe	40,00
1001310 Kahvitupatuottojen tilittämätön osa	-97,82
1001315 Tuntipalkkojen jaksotus	-1 111,62
1001319 liitti Lehden laskun siirto vuodelta 2023	-4 701,89
1001325 LähiTapiolan omaisuuden hoitopalkkio 2022	-372,00
Siirtovelat yhteensä	-133 454,72

6 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot**Vuokravastuut**

Seurakunnalla on vuokralla Heikki Hutrin omistamasta liikekiinteistöstä Kahvitupatila lähetystyön toimintaa ja Aikalisätila nuorisotoimintaa varten. Vuokrasopimus on tehty toistaiseksi. Vuosivuokra on 21 183,16 euroa.

Leasingvastuut**3-Step**

01.01.–31.12. 2022 (alv 0 %)	01.01.–31.12. 2023 (alv 0 %)	01.01.–31.12. 2024 (alv 0 %)	01.01.–31.12. 2025 (alv 0 %)	1.1.–31.12. 2026 (alv 0 %)	Yhteensä 31.01.2022 - 31.12.2026 (alv 0 %)
2924,72	1498,66	1124,28	697,08	143,76	6388,50

Eläkevastuuvajaus

ei merkitä taseeseen.

	euroa
litin seurakunnan palkkasumma	726 729
Koko kirkon palkkasumma	513 600 000
Koko kirkon eläkevastuuvajaus	3 419 857 068
litin seurakunnan laskennallinen osuus koko kirkon eläkevastuuvajauksesta	483 567 789

Vastuu ei realisoidu lyhyellä aikavälillä eikä kerralla, vaan sitä mukaa kun kirkon palveluksesta eläkkeelle lähtevien määrä kasvaa. litin seurakunnan laskennallinen osuus eläkevastuusta saadaan suhteuttamalla seurakunnan palkkasumma vuodelta 2022 koko kirkon palkkasummaan ja laskemalla sen mukainen osuus eläkevastuuvajauksesta.

Hautainhoitovastuu – rahaston yli- tai alikatteisuus

Yhteensä haudan hoitovuotta	373
Hoitokustannukset keskimäärin euroina	53,80
Hoitovastuu 31.12.2022 euroina	20 067
Tase-arvo euroina	9 169
Hautainhoitorahaston alikatteisuus 31.12.2022	-10 898

Ainaishoitosopimusten pääomat 31.12.2022		15 349,79
Ainaishoitosopimuksia yhteensä		164
Yhtä sopimusta kohden pääomia on jäljellä		93,59
Haudanhoitokulu vuonna 2022		7 382,00
Yhtä ainaishoitohautaa voisi hoitaa	vuotta	2,0

Haudat, joita hoidetaan testamentin ehtojen mukaan				
		hautoja	Rahat riittää vuotta	hoitovastuu
Uskin testamentti		1	100	49
Kurton testamentti		1	100	49
Sarilan testamentti		1	100	49
Saarelaisen testamentti		1	26	26
Sommarbergin testamentti		1	67	67
Jäljellä olevat hoitosopimusvuodet			393	240
Seurakuntatalouden hoitovastuu				22 461,60
Sopimuksia vastaava pääoma 31.12.2022				22 461,60
Yli- alikatteisuus				0,00

Seurakuntien väliset yhteistyösopimukset

litin seurakunta osallistuu Lahden seurakuntayhtymän ylläpitämään Lahden IT-alueen toimintaan hankkien sieltä yhteistyönä seurakunnan IT palvelut. litin seurakunta osallistuu Lahden seurakuntayhtymän ylläpitämään Lahden Aluerekisterin toimintaan hankkien sieltä yhteistyönä kirkonkirjojenpito palvelut. litin seurakunta osallistuu Kouvolan seurakuntayhtymän ylläpitämään tunnuksittoman hautapaikan osoittamiseen hankkien iittiläisille mahdollisuuden tunnuksittomaan hautapaikkaan Lepolan hautausmaalla. litin seurakunta osallistuu Lahden seurakuntayhtymän ylläpitämään sairaalasielunhoidon toimintaan hankkien yhteistyönä sairaalasielunhoidon palvelut. litin seurakunta osallistuu Kouvolan seurakuntayhtymän ylläpitämän Pohjois-Kymenlaakson Perheasiain Neuvottelukeskukseen toimintaan hankkien yhteistyönä perheneuvonnan palveluja.

Vakuudet

Seurakunta on saanut Kouvolan Peltityö Oy:ltä litin kirkon lämmitysjärjestelmän muutokseen liittyvän takuajan takauksen, joka on annettu ajalle 25.11.2021 – 11.6.2024. Takuusumma on 5000 euroa.

7 Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Seurakunta on osakkaana Kiinteistöyhtiö Levon Krematoriossa. Osuutemme kattaa kiinteistöyhtiön osakepääomasta 3,45 %:n osuuden.